

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělovýchovy a sportu
Katedra sportů v přírodě

Historický vývoj snowboardingu
Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

PaedDr. Tomáš Gnad

Vypracovala:

Karolína Votavová

PRAHA, 2022

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a na základě literatury a pramenů uvedených v použitých zdrojích.

V Praze dne 24. Května 2022

.....

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své bakalářské práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto bakalářskou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení: Fakulta / katedra: Datum vypůjčení: Podpis:

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce PaedDr. Tomáši Gnadovi, za ochotu, cenné rady a připomínky při tvorbě této práce. Děkuji rovněž respondentům za poskytnutí odpovědí v rámci připraveného, řízeného rozhovoru.

Abstrakt

Název práce: Historický vývoj snowboardingu

Cíl práce: Cílem bakalářské práce je popsat historický vývoj snowboardingu.

Metody: Zpracování sekundárních dat probíhalo v bakalářské práci formou literární rešerše. Primární data sloužící k hlubšímu porozumění dané problematice byla získána pomocí kvalitativního výzkumu, konkrétně metodou osobního dotazování dvou respondentů.

Výsledky: V práci byl popsán historický vývoj snowboardingu, jeho vybavení a styly jízdy. Pomocí řízených rozhovorů s vybranými respondenty, bylo možno nahlédnout do dané doby hlouběji. Díky porovnání rozhovorů s jinými experty, bylo zjištěno, že každá osobnost, spojená se snowboardem, má na problematiku vlastní pohled, a jejich názory se shodující pouze v malém rozpětí.

Klíčová slova: snowboarding, historie snowboardingu, vývoj snowboardingu, řízený rozhovor, porovnání názorů

Abstract

Title: Historical development of snowboarding

Objectives: The aim of the thesis is to describe the historical development of snowboarding.

Methods: Primary data used to gain a deeper understanding of the subject was obtained through qualitative research, specifically through personal interviews with two respondents.

Results: Through guided interviews with selected respondents, it was possible to gain a deeper insight into the period. By comparing the interviews with other experts, it was found that each personality associated with snowboarding has their own perspective on the issue, and their opinions only agree by a small margin.

Keywords: snowboarding, history of snowboarding, development of snowboarding, guided interview, comparison of opinions.

Obsah

1.ÚVOD	9
2.Cíl práce.....	10
3.Úkoly práce	10
4. Metodika práce	11
5.Základní terminologie	13
TEORETICKÁ ČÁST.....	15
6.Historie snowboardingu	15
6.1 Historie snowboardingu ve světě.....	15
6.2 Historie snowboardingu v ČR	17
6.3 Snowboarding jako olympijský sport	19
7. Vývoj vybavení.....	21
7.1 Snowboard.....	21
7.1.1 Historický vývoj snowboardů.....	22
7.1.2 Osmdesátá léta	23
7.1.3 devadesátá léta	29
7.2 Vázání	33
7.2.1 Historický vývoj vázání.....	33
7.3 Snowboardové boty	35
7.4 Snowboardové oblečení	38
7.5 Bezpečnostní vybavení.....	41
8.Vývoj závodních disciplín	45
9.Vývoj freestylu	47
9.1 Big Air.....	47
9.2 Half-pipe (U-rampa).....	48
9.3 Slopestyle	49
9.4 Jibbing	51
10.Alpské disciplíny	52
10.1 Slalom	52
10.2 Paralelní slalom.....	53
10.3 Obří slalom.....	55
10.4 Super obří slalom.....	55
11. Diskuze.....	57

12. Závěr	63
13. Seznam použité literatury	64
13.1 Seznam obrázků	66
14. Příloha	67
14.1 Rozhovor s významnými osobnostmi ve snowboardingu u nás	67

1. ÚVOD

Bakalářskou práci bych chtěla shrnout a zmapovat historii celosvětového snowboardingu od úplného počátku po současnou dobu. Poukázat na vývoj a zlepšení jak technologie vybavení, tak i samostatných snowboardových stylů, enormní zlepšení triků a jízdy profesionálních snowboardistů.

Při zkoumání posunu vybavení zmiňuji, jak se pravděpodobně na daném snowboardu jezdilo, jakým prošlo progresem změn, aby se dostal do současné podoby, tyto procesy změn v dnešní době napomohly jak ke zrychlení vývoje snowboardů, tak i ke zlepšení dovedností triků na snowboardu. Jelikož ve své bakalářské práci nepracuji pouze s jedním stylem jízdy na snowboardu, typ vybavení se liší v závislosti na převažujícím stylu jízdy, který snowboardista preferuje. Jedná se tedy o alpské disciplíny a freestylové disciplíny.

Dále ve své bakalářské práci zaměřuji na rozhovory se významnými osobnostmi ze snowboardingu. Díky kterým, se také formoval snowboarding, tak jak ho známe dnes.

Práce se dělí na několik částí, ale hlavním rozdělením této práce je chronologie.

2.Cíl práce

Cílem bakalářské práce je popsat historický vývoj snowboardingu.

3.Úkoly práce

-studium odborné literatury

-příprava otázek do řízeného rozhovoru

-provedení řízeného rozhovoru s vybranými experty

-vyhodnocení odpovědí z řízeného rozhovoru

4. Metodika práce

Pro splnění cíle tohoto textu byla zvolena metoda zpracování práce pomocí literární rešerše. Většina dat obsažená v práci jsou sekundární, ta byla získána podrobnou analýzou odborné literatury. Pro podrobnější prozkoumání historického kontextu byl proveden kvalitativní výzkum, kde byla získána primární data od dvou respondentů metodou dotazování s otevřenými otázkami.

Literární rešerše

„Literární rešerše je text, jehož cílem je vytvořit kritický přehled současných znalostí o nějakém konkrétním tématu. Literární rešerše je obvyklou součástí vědecky orientované literatury a často předchází tvorbě návrhů výzkumných projektů a výběru vhodné metodiky. Jejím základním cílem je přinést čtenáři aktuální přehled současné literatury o daném tématu a poskytuje podklady, z nichž je možné vyhodnotit oprávněnost navrženého budoucího výzkumu.“ (Jerásková, 2010)

Literární rešerše byla využita především ke splnění cíle bakalářské práce, a to o popsání historického vývoje snowboardingu.

Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum se snaží zjistit příčiny událostí probíhajících v minulosti i současnosti (Mynarova, Svobodova, et al. 2011). Jeho cílem je „hledání motivů, příčin, postojů apod. prostřednictvím práce s jednotlivci nebo malými skupinami“ (Mynarova, Svobodova, et al. 2011)

Kvalitativní výzkum byl v práci zvolen, jelikož bylo zapotřebí do tématu nahlédnout hlouběji a získat detailnější informace. Z oblasti kvalitativního výzkumu se jedná o fenomenologický přístup, který konstruuje význam lidské zkušenosti z vedeného rozhovoru s jednou nebo více osobami, které mají zkušenosti s daným jevem, který zkoumáme. Jeho cílem je co nejlépe porozumět prožité zkušenosti vybraných osob. Způsob získání primárních dat kvalitativního výzkumu byl formou dotazování.

Dotazování

„Dotazování představuje metodu sběru primárních dat založenou na přímém (rozhovor) nebo zprostředkovaném (dotazník) kontaktu mezi výzkumníkem a respondentem podle předem předepsané formy otázek, jež slouží k sjednocování podmínek a usnadnění zpracování výsledků“ (Mynarova, Svobodova, et al. 2011) Cílem dotazování je zjistit názory, preference a spokojenost (Kotler a Keller 2013).

Dotazování probíhalo formou face to face, neboli osobním dotazováním na základě předem stanoveného dotazníku. Tato technika byla vybrána, jelikož z metodologického hlediska přináší nejspolehlivější a velmi detailní informace o dané problematice. Respondenti byli vybráni na základě jejich zkušeností a spojení s dobou historického vývoje u nás, kterou zažívali ve velmi podobných fázích života.

Otázky k rozhovoru byly vybrány na základě historie snowboardingu.

Obě osobnosti mi zodpověděli na otázky vývoje, už jen díky tomu, že L.H. a L.V. působili ve snowboardové komunitě a v rozvoji u nás od poměrného začátku.

První rozhovor na téma vývoje snowboardingu a vedení distribuce Burton, jsme uskutečnili s L.H. V roce 1994 pracovala jako instruktorka snowboardingu.

Druhý rozhovor byl s osobností, která roce 1994 založila snowboardovou školu BSS (Burton Snowboard school) Ve Špindlerově Mlýně. Postupně se začal zabývat metodikou výuky jízdy ve snowboardingu a poté zastával pozici prezidenta asociace českého snowboardingu na patnáct let. V roce 2005 se stal na tři roky dokonce prezidentem Mezinárodní snowboardové asociace.

Otázky do rozhovorů byly připraveny na základě sekundárního výzkumu v podobě provedených rešerší na rozhovory s vybranými osobnostmi.

5. Základní terminologie

Air	označení pro triky prováděné ve vzduchu
Allmountain	univerzální snowboard pro freeride a freestyle
Allroundboard	univerzální snowboard pro všechny typy terénů
Backside	zadní hrana snowboardu
Big Air	jedna z disciplín freestyle snowboardingu
Box	bedna, překážka pro jibbing
Freeride	volná jízda, jízda v neupraveném terénu, v prachovém sněhu
Freestyle	volný styl, akrobatické pojetí snowboardingu na různých překážkách
Frontside	přední hrana snowboardu
Goofy	označení postoje snowboardisty s pravou nohou vpřed
Grab	chycení snowboardu rukou během letu vzduchem
Halfpipe	1. U-rampa, 2. freestylová disciplína
Insert	kovové pouzdro se závitěm v konstrukci snowboardu, sloužící pro montáž vázání
Jibbing	jízda a triky na překážkách vyrobené z jiného materiálu než ze sněhu
Kicker	skok
Koping	horní hrana U- rampy
Nose	špička snowboardu
Ollie	výskok, odraz
Quarterpipe	1. freestylová disciplína, překážka

Rail, Handrail	zábradlí, překážka pro jibbing
Regular	označení snowboardisty jedoucí levou nohou vpřed
Slopestyle	freestylová disciplína, kde jezdec musí odjet trať kombinující skoky, jibbing a někdy i U-rampu
Snowboardcross	snowboardová disciplína, kdy na předem připravené trati jednou vždy 4 jezdcí současně
Splitboard	snowboard, který se dá rozdělit na dvě „lyže“
Stance	nastavení vázání, postoj jezdce
Step-on	snowboardové vázání s nášlapným systémem
Switch	postoj jezdce, který má během jízdy vpředu svou nedominantní dolní končetinu
Tail	patka snowboardu
Twin.tip	snowboard symetrického tvaru
ISF	(International Snowboarding Federation) - Mezinárodní snowboardová federace
FIS	(Fédération internationale de ski) – Mezinárodní lyžařská federace
WSF	(World Snowboarding Federation) – Světová snowboardová federace
AČS	Asociace českého snowboardingu
SIA	(Salon international de l'agriculture)- výstava v Paříži
ZOH	Zimní olympijské hry
MS	Mistrovství světa
BSS	(Burton snowboard school) – škola pro nově příchozí snowboardisty

TEORETICKÁ ČÁST

6. Historie snowboardingu

Snowboarding lze z historie porovnat se surfingem a skateboardingem. Všechny tyto tři sporty jsou úzce spjaté se jmény vizionářů, jezdců a značek. Přesto jsou skateboarding a snowboarding, v porovnání se surfingem, mladé sporty (J. Bouček, 2015).

6.1 Historie snowboardingu ve světě

O snowboardingu můžeme mluvit jako o nejrychleji se rozvíjejícím sportu ve světě. Kam až vlastně sahá historie snowboardingu a kde nalezneme kořeny tohoto sportu?

Její minulost sahá do doby 3000 let př.n.l. a to díky surfingem. Do této doby jsou datovány kresby z Peru, které zobrazují osobu na desce v moři. Zhruba 200 let př.n.l. mělo surfování především rituální charakter. V kmenové hierarchii měli nejdelší prkna náčelníci. Jako první Evropan, který spatřil v roce 1777 surfy byl James Cook. V roce 1926 byl vyroben Američanem Tomem Blakem první surf z překližky a na něm pak vyhrál závod Mistrovství světa na tichomořském pobřeží. Evropský surfing, jehož začátky jsou datovány od roku 1965, se také prolíná s historií skateboardingu, a to díky kalifornským surfařům.

Neúnavným propagátorem skateboardingu byl Jim Fitzpatrick, člen týmu Makaha Skateboards. Tento tým kalifornských surfařů, přivezl do francouzského Biarritzu i první surfy s kolečky. Surfaři od počátku podporovali skateboarding, jelikož tento sport převzali jako součást vlastní kultury. Prototypy skateboardů se začaly vyrábět od dvacátých let 20.st. nejprve jako tříkolky. Později se začaly vyrábět skateboardy s pevnými podvozky, s dřevěnou nebo kovovou deskou a se čtyřmi kolečky, jak známe skateboarding dnes.

Za radikální změnu surfingem, skateboardingem a později i snowboardingu vděčíme Tomu Simsovi, který v šedesátých letech minulého století založil firmu na skateboardové vybavení. Jako první vybral materiály a technologie používané při stavbě surfů a vodních lyží. Vyrobil nové tvary desek, nová kolečka, chrániče, rukavice a jako první produkoval i vlastní značku oblečení. Díky těmto

krokům později dosáhl Tom Sims i vyšší produkce, standardní kvality a ovlivnil tak celou skateboardovou a později i snowboardovou kulturu.

Surfařská kultura inspirovala i ty, kteří nežili u pobřeží, ale měli poblíž hory. V roce 1965 vyrobil Američan Sherman Poppen pro své děti novou hračku spojenou ze dvou lyží tehdy známou jako snurfer. Snurfer bylo krátké a úzké prkno, kde jezdec stál na desce bez vázání, a snurfer řídil provázkem přivázaným ke špičce prkna. Přestože byl vyrobený pro děti jako hračka, snurfer měl velký komerční úspěch, a od roku 1968 začal Poppen organizovat snurferské závody v Michiganu. Na těchto závodech se začal objevoval od roku 1972 lyžař Jake Burton, který jezdil na snurferu s vázáním z gumových pásků. Nejprve šlo především o to, sjet zasněžený kopec bez jakýkoliv triků, ale vzhledem k tomu, že se surfing, skateboarding, snurfing, móda, technologie a profesionální soutěže se začali prolínat, formoval se snowboarding.

Patent snurferu se v letech 1969-1972 pokoušel získat Bob Weber, který mimo jiné spolupracoval s Tomem Simsem na vývoji 90 cm dlouhého skiboardu z polyetylenu v Marylandu. V roce 1973 si nechali, jako základ snowboardů, patentovat jezdec Dimitrij Milovich a surfař Wayn Stovekin. Když se Milovich v roce 1969 setkal se Stovekinem, předvedl první nákresy snowboardů, které vycházely z konstrukčních prvků surfů. Po velkém ohlasu založil firmu Winterstick a začal vyrábět dva modely snowboardů. Snowboard s kulatým a s vlašťovčím koncem. Po roce 1978 začal Milovich prodávat snowboardy v 11 státech USA.

Rok 1977 byl pro snowboarding zcela průlomový a zásadní. V tomto roce Bob Weber a Tom Sims začali produkovat snowboardy Flying Yellow Banana, které prodávali v ceně 40 dolarů. Konkuroval jim však také Jake Burton s kolekcí prken v ceně 88 dolarů. Po jedné z posledních snurfařských soutěží, kterou vyhrál Jake Burton na desce vlastní značky, provedl Paul Graves první freestylové triky a v časopise Powder Magazine se objevil první slogan „Významný pokrok v zimních sportech (kromě lyžování)“. Tím trh se snurfery zaregistroval veliký propad, zato aktivity snowboardových firem se přímo rozproudily. Chuck Barfoot vyrobil v roce 1978 první sklolaminátovou desku a později založil vlastní firmu. Mike Olsen, se v tomto průlomovém roce, přihlásil

do školní soutěže s vlastnoručně vyrobeným snowboardem, a na vlastní náklady experimentoval do roku 1984, kdy založil společnost Ghu. První opravdové freestyle triky zkoušeli, a tak přinesli revoluci, ve stylu Z-Boys, do snowboardingu Terry Kidwell, Allen Arnbrister, Keith Kimmel a Tom Burt.

Firmy Burton, Sims a Winterstick or roku 1980 zavedly do výroby snowboardu technologii P-tex, Jake Burton tak představil legendární snowboardy Backhill. Burton se orientoval spíše na alpský styl, freestyle snowboardingu dával přednost Sims a Winterstick měl nejbližší k freeride snowboardingu a jeho prkna tak byla ideální do hlubokého prachového sněhu, evokující surfing. Po úspěchu v USA se tyto firmy snažily dostat i na evropský trh. Firmu Snurfer koupil Chris Sander a začal vyrábět snowboardy Avalanche. V roce 1982 už prodával tři modely snowboardů z moderních laminátů. První snowboardové závody se uskutečnily v roce 1983 v Soda Springs (Lake Tahoe, Kalifornie), kde šlo především o měření vlivu mezi Simsem a Burtonem v budoucím směřování snowboardingu. Ve stejném roce získal patent na pevného, plastového vázání navržené podle skeletu lyžařských bot Jeff Grell.

Firma Hooger Booger začala v roce 1894 vyrábět snowboardy v Evropě. Hooger Booger se spíše orientovala na alpské disciplíny. Prkna byla tvrdá a vázání dělané pro lyžařské boty. Na trhu se objevilo funkční oblečení pro snowboarding, a to zásluhou surfařské značky Ocean Pacific (J. Bouček, 2015).

6.2 Historie snowboardingu v ČR

V rámci historie snowboardingu u nás začínáme v 80. letech 20. století, kdy Luděk Váša uvedl snowboarding do Československa. Základem prvních snowboardů byla silná betonářská překližka, která se ve vrstvách s laminátem lepila v primitivních formách. Ve většině případů se s materiály a rozměry improvizovalo. První modely snowboardů byly okopírovány od Burtonu, a to včetně loga. Vázání bylo vyráběno z gumy nebo kůže. Noha se zasouvala do vázání jako při vodních lyžích, nebo se přivazovala řemínky. Na tvrdém sněhu se prkno nedalo ovládat, z toho důvodu se jezdilo spíše v prašanu. Po stranách, na patě a uprostřed za vlaštkou trčeli tři nože o rozměrech 1-2 cm, které byly

spojené. Od roku 1984 se pravidelně jezdilo mistrovství ČSSR (Jan Bouček, 2015).

Mezi průkopníky u nás, krom Ludka Váši, považujeme i Bratry Včelákovi, Vládu Rysa a další (Binter, et. al., 2012).

Jirka Včelák uvedl, že v březnu roku 1985 zažil posední velkou akci ale první velké snowboardové závody na Perninku. Na této akci natočil Roman Včelák film „Sněžný děvky v Perninku“ a stal se tak prvním československým filmem o snowboardingu. O dílu Romana Včeláka se mluví také jako o historicky prvním snowboardovém filmu v Evropě. Tento film se stal součástí archivu firmy Burton (Bouček, 2015).

O snowboardingu z ciziny se k nám informací dostalo už tolik, že snowboardy vypadaly stále lépe. Na hory se snowboardem jezdilo stále více lidí a snowboardová scéna se rozšířila. V roce 1986 Československá televize uvedla reportáž o výrobě snowboardů, kde následovaly rozhovory s Přemkem Podlahou a Ludkem Vášou.

5.března 1988 se uskutečnily v Černé Říčce v Jizerských horách závody SkolHo'88. V přítomnosti kamer Československé televize se jel obří slalom a speciál po dvou kolech.

O rok později došlo k rozsáhlé medializaci snowboardingu v idealistickém stylu Svazu mládeže. Mistrovství ČSSR proběhlo na Klínovci i s účastí mezinárodních jezdců.

Po roce 1990, tedy po změně režimu, se zvedl rozvoj snowboardingu u nás. Firmy mohly podnikat už oficiálně a začalo se objevovat mnoho potřebných věcí, a to i mimo snowboarding. Také se v tomto roce náhradou za neuskutečněné závody jel na jaře závod slalomu na umělé sjezdovce v Praze na Proseku.

V roce 1991 vyrazil snowboardový Československý tým do Tater na snowboardový camp. Tam zazářil snowboardista David Horvát, a zastínil tak i účast hlavní hvězdy Graiga Kellyho (Jan Bouček, 2015).

6.3 Snowboarding jako olympijský sport

Cesta snowboardingu k olympijským hrám, byla více než složitá. Nejprve se ale budeme věnovat konkurenčnímu boji ISF a FIS. Kterému věnuji následující řádky.

V letech 1989-90 vznikla Mezinárodní snowboardová asociace ISA (International Snowboard Association). Která měla propagovat, a šířit snowboarding ve světě. V roce 1991 asociace zanikla a byla založena ISF (International Snowboarding Federation). Tato federace měla zásluhu na pořádání většiny světových snowboardových závodů v první polovině devadesátých let. V roce 1994 byl snowboarding zařazen na ZOH v norském Lillehammeru. Tam byl také přestaven jako ukázkový sport. V té době snowboarding vyvolal obrovský zájem. Velký zájem vyvolal také u Mezinárodní lyžařské federace FIS. FIS bral do té doby snowboarding jako okrajovou záležitost. Ve snowboardingu se začaly objevovat větší finanční obnosy a lyžařská federace začala mít zájem o hlavní podíl. ISF byla ze snowboardové scény vytlačována, a FIS začala organizovat snowboardové závody a využívala finanční prostředky od vlastních sponzorů.

(Večerka M., 2003)

FIS měla velký vliv u Mezinárodního olympijského výboru, tím si tedy zajistila výhradní právo o nominaci závodníků pro ZOH. Mezinárodní olympijský výbor uznal v roce 1995 snowboarding, jako oficiální disciplínu. Snowboarding byl na olympiádě poprvé uveden roku 1998 v Naganu. Na těchto ZOH se závodilo v U-rampě a v obřím slalomu, ovšem pod Mezinárodní lyžařskou federací. Stejná situace se opakovala na dalších ZOH tedy v roce 2002 v Salt Lake City.

Většina špičkových závodníků, jako byl například norský snowboardista Terje Haakonsen, který byl v té době považován za snowboardovou špičku, se olympijských her odmítla účastnit. Nelíbil se jim postup FIS, když ISF vyřadila z kvalifikace na ZOH. Díky této situaci měla ISF finanční problémy. Mezinárodní snowboardová federace v roce 2002 zaniká, a jejím nástupcem se stává WSF (World Snowboarding Federation).

Důležitým poznatkem pro český ale i světový snowboarding je, že na kongresu WSF v Praze roku 2005, se sešli zástupci národních snowboardových asociací a zvolili, 23.května 2005, prezidenta WSF Libora Votrubu, který byl už v té době prezidentem AČS (Asociace českého snowboardingu) (Louka O., Večerka M., 2007).

7. Vývoj vybavení

O výběru vybavení rozhodovalo a stále rozhoduje zejména sportovní zaměření snowboardisty a pocit z jízdy. Nyní si rozdělíme vliv na jízdní vlastnosti.

7.1 Snowboard

Snowboard v mezinárodních pravidlech je definován takto: „Snowboard je speciální prkno určené ke klouzání po všech druzích sněhu. Vázání je montováno v kosém úhlu k podélné ose prkna. Boty se nesmějí vzájemně překrývat. Minimální šířka prkna o efektivní hraně nepřevyšující 135 cm je 14 cm, u prken delší než 135 cm je 16 cm. Použití pojízdného řemenu nebo brzdy je povinné.“ (Louka O., Večerka M., 2007)

Jak můžeme vidět už u samotné definice, není snadné slovy popsat, jak snowboard vypadá nebo čím je.

V dnešní době lze snowboardy rozdělit do dvou hlavních skupin: 1. Freestylové snowboardy, které používá většina snowboardistů a jedná se o měkké snowboardy, do této skupiny řadíme i Freeridové snowboardy a 2. Slalomové snowboardy, které využívá menší skupina snowboardistů a jsou to tvrdé snowboardy.

Freestylové snowboardy, jsou o trochu měkčí než snowboardy určené na freeride. Jsou uzpůsobené na jízdu ve snowboardových parcích, ke skokům a k jízdě na překážkách. U většiny typů je patka stejně dlouhá jako špička, tomu se říká tzv. nulový setback. Také usnadňuje jízdu pozadu na switch při skocích a tricích.

Freeridové snowboardy, které se využívají především v hlubokém sněhu, ale také jsou uzpůsobeny na sjezdovku. Na těchto snowboardech vyvinout lze rychlost a dynamičnost jízdy. Špička je o něco širší než patka snowboardu a vázání je posunuté více k patce, pro lepší manipulaci v hlubokém sněhu.

Slalomové snowboardy jsou vhodné pro alpskou jízdu, řezané a smýkané oblouky na sjezdovce a pro závodní slalomové disciplíny, proto se na

sjezdovkách moc neobjevují. Tato prkna jsou tvrdá se silným vykrojením, úzká s větším průhybem. Mají malé zakřivení patky (Lukáš Binter, 2012).

7.1.1 Historický vývoj snowboardů

Od počátku snowboardingu stálo mnoho lidí za různými nápady. Do dnešní doby se však zanechaly pouze ty nejlepší nápady a inovace.

Za vynálezce prvního snowboardu se považuje Sherman Poppen. V roce 1965 chtěl vyrobit hračku pro svou dceru k Vánocům. Svázal dvě lyže k sobě a spojil je dřevěnými příčkami, předek prkna byl opatřen provázkem, pro udržení rovnováhy. Poppenova žena dala tomuto vynálezu název snurfer obr.1. O rok později si svůj nápad nechal patentovat (Večerka, 2003).

Sherman Poppen věřil, že snurfer má marketingový potenciál. Ale byl už také spoluvlastníkem firmy, která se zabývala distribucí plynu, což byla práce na plný úvazek. Rozhodl se tedy prodat licenci na výrobu snurferů firmě Brunswick Corporation. První rok se společnosti dařilo a prodalo přes půl milionu snurferů a to byl velký úspěch. Což se nedalo říct o dalších letech, kdy marketing firmy Brunswick ohledně snurferů rapidně klesl. V roce 1972 se Brunswick vzdala licence a pan Poppen rychle prodal licenci další firmě Jem Corporation. Tato firma nevyrobila pouze snurfery ale také doplňky jako např. vosk, obaly atd. Tuto spolupráci drželi až do roku 1980. V této době přišli se svými snowboardy na trh také Jake Burton a Tom Sims (MacArthur Pual J., 2009).

Obrázek 1- Sherman Poppen s prototypem snurferu, Zdroj:(<https://www.nytimes.com/>)

7.1.2 Osmdesátá léta

Jak už jsme již psali v historii snowboardingu, jeden z hlavních průkopníků byl také Tom Sims. Tom Sims z New Jersey o sobě tvrdil, že je hlavní vynálezcem snowboardingu jako sportu. Jednou také řekl: „Když je vpředu připevněný ke snowboardu provaz, už to není snowboarding. Pokud za sebou taháme tyč na zatáčení, není to snowboarding. Snowboarding je jízda kde jezdec nemá nic v ruce a jede na jednom prkně.“ (MacArthur Pual J., 2009)

Zda byl ale on ten první, se dá pouze dohadovat, jelikož žádný z prvních patentů snowboardu nenesl jeho jméno.

V roce 1976 Sims vyráběl tzv. „Skiboardy“, což byl výsledek středoškolského projektu. O rok později Simse a jeho zaměstnance Chucka Barfoota kontaktoval Bob Weber, aby se domluvili na kooperaci při výrobě snowboardu. Weber hledal někoho, s kým by mohl spolupracovat, a tak vznikl Flying Yellow Banana Skiboard Obr.2, který byl veřejnosti představen v letech 1978-1979. Základem byla plastová základna ve tvaru Snurferu. Na desku bylo připevněno dřevěné prkno zhotovené Simsem.

Obrázek 2 - Flying Yellow Banana Skiboard, Zdroj: (<https://www.freeride.cz>)

Avšak lyžařský průmysl, díky tomuto Skiboardu, stále nebyl ohrožen. Sims totiž prozradil, že je jednodušší zaměřit se na skateboardovou komunitu, než prolomit a přesvědčit tu lyžařskou.

V 80. letech si Barfoot založil vlastní společnost. Tím se spolupráce Simse a Barfoota rozdělila. Sims stále pokračoval v prototypch snowboardů ze skelných vláken, na kterých oba dříve spolupracovali.

Jako jeden z prvních mála snowboardů, který je podobný dnešním snowboardům patentoval Bob Weber. Tento patent obsahoval i náznaky vázání, ale při spolupráci Webera a Simse žádné vázání nepoužili. Tento společný projekt obr.2, byl tvořen velkou plastovou základnou. Byla vytvořena pro lepší manévrování. Základna, na které stojí jezdec, je pevná ze dřeva. Díky této kombinaci, měkké plastové podsady, na které se lépe manévrovalo a pevné vrchní desky, díky které se jezdec mohl cítit stabilněji, měl tento Skiboard jízdní vlastnosti na lepší úrovni.

Ačkoliv byl tento Skiboard na lepší úrovni vybavení, jízdou se stále od Snurferu moc nelišil. V některých případech, se i na špičku prkna přivázal provázek, tak jak to známe ze Snurferů.

Později přišel Toms Sims, i s mnoha inovacemi jako jsou kovové hrany, díky kterým je prkno mnohem stabilnější a vyhrál s nimi snowboardové závody v Coloradu v roce 1981. Proto je Tom Sims považován za jednoho z průkopníků snowboardingu (Skalický, 2013).

Jeden z dalších průkopníků ve snowboardingu je Dimtirij Milovich. Svůj první „snow surfing“ vyzkoušel v roce 1964 na prkně, které si půjčil od Wayne Stovekeny, kterého Milovich vyhledal, když se Stoveken zmínil „snow surfing“ v magazínu o surfech. Byl snowboardem tak nadšen, že v roce 1972 dokončil školu a odstěhoval se do USA, kde vymýšlel prototypy snowboardů, které pak testoval v prašanu v Utahu.

První dva snowboardy, které si v roce 1974 patentoval Milovich ve spolupráci s Waynem Stovekenem byly: „Roundtail“ obr.3 a „Swallowtail“ obr.4

Velmi důležité je také zmínit, že na tyto snowboardy se používala taková technika a materiály, které jsou dnes základní výbavou snowboardů. Milovich používal polyethylenovou základnu, polyurethanové jádro a skelné vlákno kombinované se dřevem. Tyto snowboardy dokonce byly poprvé osazeny

vázáním na nohy. Pokud hovoříme o tvaru, dá se říci, že tyto typy prken, byly velmi odlišné od starších variant.

Rozdíly mezi těmito prkny, byly především v délce. Roundtail byl kratší snowboard než Swallowtail a tedy vhodnější na sjezdovky nebo do méně hlubokého sněhu. Swallowtail díky své délce a revoluční patce ve tvaru V, byl tedy vhodnější do hlubokého sněhu. Díky této patce, se prkno v hlubokém sněhu dalo lépe ovládat, těžiště jezdce se posunulo na zadní nohu a díky tomu špička prkna se tzv. „netopila“ ve sněhu. U Swallowtailu se poprvé použilo také Rockerové prohnutí. Což je prohnutí ve tvaru banánu, který napomáhá lehčí jízdě ve sněhu a k větší kontrole. Postupem času se ale na tento tvar zapomene a objevuje se až u moderních snowboardů po 34 letech.

Obrázek 3-Winterstick Vintage 1980 Roundtail Yellow Snowboard, Zdroj: (<https://www.saltypeaks.com>)

Obrázek 4-Winterstick 1980 Vintage Swallowtail Blue Snowboard, Zdroj: (<https://www.saltypeaks.com>)

V této době si také otevřeli obchod s Winterstick snowboardy v Salt Lake City. Snowboardisté měli už upevněné nohy ke snowboardu.

Snowboardy se začali ve velkém prodávat. Protože byl Milovich přesvědčen o tom, že se jeho snowboardy budou prodávat samy, založil v roce 1976 společnost Winterstick Company. Velké zklamání pocítil v roce 1977, kdy o

jeho snowboardy, na výstavě SIA a NSGA, nejevil nikdo velký zájem. Jen díky filmu Apocalypse snow se o tyto modely objevil zájem v Evropě.

V roce 1984, díky vysokým výrobním nákladům a nízké životnosti výrobků, musel svoji firmu Milovich zavřít. Firma Winterstick však funguje dodnes, jen ne už pod Milovichovým vedením (Winterstick snowboards [b.r.]).

Když hovoříme o významných osobnostech při vývoji snowboardu, nesmíme zapomenout na Jaka Burtona Carpentera obr.5, který se, s tehdejšími snurfrem seznámil v roce 1968. Tento zdatný sportovec byl se svým vybavením nespokojen, a tak vymýšlel inovativní vylepšení, aby se prkno lépe ovládalo.

Kdysi se Jaka Burtona zeptal novinář, co jsou jeho cíle ve snowboardingu a Burton odpověděl: „Dělat nejlepší snowboardové vybavení ve světě.“

Snurfer vylepšil připevněným vázáním, které umožnilo rychlejší a jednodušší jízdu. V roce 1977 založil ve Vermontu vlastní firmu, která začala vyrábět snowboardy. Tyto snowboardy byly relativně podobné snowboardům, které známe dnes (Binter at al., 2012).

Obrázek 5- Jake Burton Carpenter, Zdroj: (First Printing, 2021)

V letech 1977-1978 začal Burton vyrábět prototypy snowboardů v dílně kousek od Vermontu. Pokoušel se nejprve vyrábět prototypy z materiálů surfařských

prken. Zkoušel např. pěnové jádro se sklolaminátem. Nakonec, ale zvítězilo dřevo. První jeho snowboard nesl název Burton Backhill (obr.6), který měl dřevěné jádro z javoru a na povrchu byl použit sklolaminát (MacArthur Pual J., 2009).

I když se tento prototyp snowboardu materiálově liší od předchozích snowboardů. Burton se inspiroval Snurfery, kterému je tedy stále dost podobný. Stále se používal i provázek na uchycení prkna, který známe ze Snurferů. Tento snowboard také obsahoval gumovou podložku na zadní nohu, pro lepší stabilitu.

V tomto roce prodal Jake Burton pouhých 300 snowboardů tohoto typu. Tak se firma dostala do ztráty.

Obrázek 6- Burton Backhill, Zdroj: (First Printing, 2021)

O rok později v roce 1978 přizpůsobil Burton snowboard daleko víc svým představám, díky technologii tvarování dřeva za pomoci páry.

Obrázek 7- Burton Backhill 1978, Zdroj:
(https://fastly.4sqi.net/img/general/500x500/1063979_8v85pvOtPCJZxCH3vOlXykAE5wTHuMpFziOXsr2EX9A.jpg)

Burton Backhill 1978 obr.7 byl velmi pokrokový. Jake Burton přidal do přední část snowboardu gumovou úchytka na nohy. Tato úchytka na přední nohu výrazně pomáhala jezdcí se stabilitou. V zadní části byla stále, jako u předchozího prototypu Burton Backhill, gumová podložka. Pro držení směru, přibyla ve spodní části snowboardu hliníková ploutvička. Tomuto snowboardu, díky konstrukci, nedělali už velké problémy boule a mokrý sníh.

1979 se Jake Burton účastnil Snurfer závodu v Michiganu, pořádaným Paulem Gravesem. Jednalo se o první oficiální Snurfer závod.

Obrázek 8- Burton Backhill 1979, Zdroj:
(https://fastly.4sqi.net/img/general/500x500/1063979_8v85pvOtPCJZxCH3volXyKAE5wTHuMpFziOXsr2EX9A.jpg)

Na tomto závodu, se Jake Burton objevil se snowboardem Burton Backhill 1979 obr.8. Tento Backhill měl uchycení poprvé i na zadní nohu. Toto uchycení na zadní nohu, umožňovalo s nohou pohybovat. Jezdec si mohl náklon nohy umožňovat podle sebe. Na konci prkna, můžeme vidět i malou špičku, která sloužila k lepšímu držení směru.

V roce 1980 se z pohledu historického vývoje snowboardů, nic zásadního nezměnilo. Jediné, co se změnilo, byl nový typ skluznice P-tex. Tento materiál umožňoval rychlejší jízdu obr.9.

Obrázek 9- Burton Backhill 1980, Zdroj:
(https://fastly.4sqi.net/img/general/500x500/1063979_8v85pvOtPCJZxCH3volXyKAE5wTHuMpFziOXsr2EX9A.jpg)

7.1.3 devadesátá léta

V této době vznikl název Snowboard. Snowboard pojmenoval Richard Christiansen, který vlastnil surfový obchod. Inspiroval ho zákazník, který přišel do jeho obchodu s deskou a říkal mu, že mu říká snowboard. Název se mu velice líbil a inspiroval ho k uspořádání závodu. V té době nastal problém ve chvíli, kdy nemohli najít středisko, kde by závod mohli uspořádat. V žádném středisku v Coloradu nebyl snowboarding povolen. Nakonec se domluvil se střediskem Ski Cooper, jelikož majitelé byli zákazníci obchodu Christiansena.

V Magazínu Skateboarder (č.2/1979) inzeroval Jake Burton úzké rovné snurfery a od roku 1981 revoluční Backhilly (Jan Bouček, 2015).

Obrázek 10- Burton Backhill 1981, Zdroj: (<https://www.vintagewinter.com>)

Na obrázku Obr.10 je snowboard Backhill, na kterém Jake Burton jel závod ve středisku Ski Cooper, a skončil na třetím místě. Proti předchozím modelům, můžete vidět změnu tvaru. Snowboard je širší, širka napomáhala ke stabilitě jezdce a v hlubokém sněhu měl lepší vztlak. V zadní části snowboardu byly obě strany osazeny hliníkovými plátky, ty držely ploutvičky ve spodní části snowboardu.

O rok později pořádal závod, s názvem Snowsurfing Championship, Paul Graves. Závod se odehrával ve středisku Six Ski ve Vermontu. Bylo to poprvé,

kdy se sešli všichni závodníci z celé Ameriky, a závodili proti sobě. Celkovým vítězem se stal Dough Boutn, který jezdil v týmu Burton (Snowboardel [b.r.]).

Obrázek 11- Burton Backhill 1982, Zdroj:
(<https://www.vintagewinter.com>)

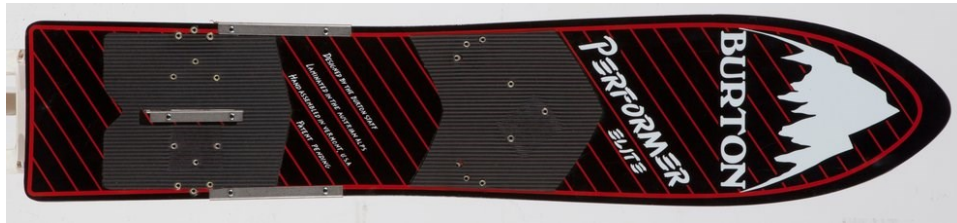
Burton Backhill 1982 obr.11 stále neměl kovové hrany, ale nové nepatrné vykrojení napomáhalo jízdě ve slalomu. U tohoto modelu jiné změny jinak nezaznamenáte.

Obrázek 12- Burton Performer 1983, Zdroj:
(https://fastly.4sqi.net/img/general/500x500/1063979_8v85pvOtPCJzxCH3volXykaE5wTHuMpFziOXsr2EX9A.jpg)

Nová modelová řada Burton Performer obr.12 prošla velkou změnou. Můžeme zde vidět výraznější vykrojení než u předchozích modelů. Zadní část snowboardu není už ani kulatá, ani přímo rovná ale do tvaru písmene „V“. Vázání na zadní nohu už je stejně upevněné jako na přední nohu. U vázání přibýly i pásky na upevnění kotníku. V té době jezdci přestali používat i provaz při jízdě, ale možnost na namontování provazu stále byla. Snowboardy v tomto roce, se začali pomalu podobat moderním snowboardům (Burton [b.r.]).

Firma Burton později produkuje více snowboardů na různé styly jízdy. Po roce 1983 bylo na snowboardech revoluční, že prkna měla nově ocelové hrany po celé své délce. Mnohem větší kontrolu na sněhu představoval snowboard Burton Performer 1985 obr.13 (Burton [b.r.]).

Obrázek 13- Burton Performer 1985, Zdroj: (<https://www.burton.com>)

Pro delší životnost snowboardu a lepší odezvu se začala využívat pěna na obalení dřevěného jádra. Jezdci se opět posunula lepší stabilita na snowboardu a držel lépe na tvrdém povrchu. U vázání můžeme vidět poprvé pevné patky. Snowboardy s použitím sklolaminátu se poprvé objevily v poměrně velkém množství (Burton [b.r.]).

V letech 1986-1988 byl novinkou snowboard Cruiser obr.14

Obrázek 14- Burton Cruiser 1996/97/98, Zdroj: (<https://www.saltpeaks.com>)

Na tomto snowboardu byly nahrazeny ocelové ploutvičky na bocích u zadní hrany za kovové hrany, zachovala se pouze ploutvička pod zadní nohou. Nově se také u snowboardu objevila rychlejší verze sintrované skluznice zvané P-tex 2000. Začalo se měnit i postavení jezdce, kdy si mohl vybrat, na jakou nohu pojede.

Při vývoji snowboardů a vázání, začaly procházet revolucí i snowboardové boty a kladl se na ně i důraz (Burton [b.r.]).

K velkým změnám došlo u typu snowboardu s názvem Mystery Air obr.15

Obrázek 15- Burton Mystery Air, Zdroj: (<https://www.saltypeaks.com>)

Poprvé se u Burtonu objevuje zvednutá patka a snowboard začal mít více oblé tvary. K zvednutí patky došlo díky vývoji snowboardových triků a kvůli otočení kolem své osy. Pokud chtěl jezdec udělat trik o 540 stupňů a dopadnout na druhou nohu bez zvednuté patky, s těžší šlo o čistý dopad bez pádu. Vázání na zadní nohu šlo už tohoto typu nastavit, tak se zde objevila možnost nastavení tzv. „Duck Stance“ neboli „kačer“, kdy měl jezdec špičky nohou od sebe. I v dnešní době je u profesionálních freestylových snowboardistů toto postavení oblíbené (Burton [b.r.]).

Obrázek 16- Burton Brushie Trout 1993, Zdroj: (<https://retrosnow.com>)

Od roku 1993 se snowboardy tvarově už moc nelišily. V tomto roce představil Burton snowboard obr.16, které měl už zabolení na obou stranách, jak na patce, tak na špičce snowboardu. Od té doby převažoval tento druh snowboardu, samozřejmě velkou roli hraje, na jaký druh jízdy, chceme snowboard využít. Nabídka je v dnešní době už obrovská a druhy snowboardů se tak mohou lišit, důležité ale bylo, že kromě raceboardů, u všech druhů snowboardů je patka zaoblená (Burton [b.r.]).

Při vývoji snowboardů v následujících letech se kladlo důraz především na materiály. Každý výrobce se snaží o co nejuniverzálnější varianty. Vše je spojené s vývojem technologickým. Dnes se používají lehčí a odolnější materiály.

7.2 Vázání

Vázání na snowboardu bylo vyvinuto především pro lepší stabilitu. Tak jak se vyvíjely i snowboardy, bylo zřejmé, že přijde čas i na vývoj zbylého vybavení jako je vázání.

V dnešní době je rozděleno vázání na dva typy, jako u výběru snowboardu. Měkké vázání se užívá pro freestyle. Bylo vyvinuto mnohem dříve než tvrdé vázání, které se využívá na slalomová prkna.

7.2.1 Historický vývoj vázání

První náznaky vázání patentoval Weber, bohužel při spolupráci se Simsem žádné vázání nebylo použito.

Jak už jsem se lehce zmínila v historickém vývoji snowboardů o první napodobenině snowboardového „vázání“ můžeme najít na snowboardu Burton Backhill 1978 obr.7, kdy Jake Burton přidal do přední části gumové úchytky na

přední nohu. Jednalo se o jedno z prvních úchytů na nohu. V roce 1979 přidal Burton uchycení i na zadní nohu. Páska, která držela zadní nohu, umožňovala pohyb nohou. Jezdec si tedy mohl náklon nohy přizpůsobit podle sebe. Nově šlo i vázání nastavit druhou nohou dopředu.

U snowboardu Burton Performer 1985 obr.13 se u vázání objevují revoluční pevné patky.

Později u snowboardu Burton Cruiser se vázání začíná montovat kolmo. Díky tomu se jezdcí mění postavení a váha při jízdě mohla být možná i k jízdě na obě nohy.

První otevíratelné vázání se objevilo roku 1989, sestavené inženýrem Early A Millera u Utahu. Tato technologie v té době stále neprorazila mezi jezdce.

Začátkem 90. let byla vyrobena vázání s vysokým hřbetem, průkopníky snowboardu Flite.

V polovině 90. let Martin vyvíjel K2 Clickers, systém snowboardového vázání bez pásků, který jezdcům umožňoval stoupnout si na kovový baseplate, jenž se spojoval s botami, aniž by museli sedět nebo se ohýbat a zapínat chatrné pásky s ráčnou přes prsty a kotníky. Cílem bylo urychlit a zlevnit přechod od lanovky k jízdě a zároveň zabudovat podporu do samotné boty, místo aby se spoléhalo na vnější plastové "highbacky" tradičních vázání (Yorko, 2019).

V roce 1990/91 se vázání posunulo do středu desky a tím se změnilo těžiště jezdce do předu.

Při vývoji snowboardů, udělal u vázání velké změny Burton v roce 1993 a začalo se objevovat „Step in“ vázání. Pomáhalo se dostat do vázání podobě jako na lyžích bez pomoci rukou. Tento typ vázání ale neměl úspěšnost a kvůli nespolehlivosti v budoucích letech vymizelo.

Evoluce snowboardového vázání velice pokročila a oblíbenými se stala plastová vázání, jak je známe i dnes (Free the Powder Gloves [b.r.]).

V dnešní době freestylový snowboardisté požívají nastavení vázání do tzv. „Duck Stance“. Toto postavení znamená, že má jezdec vázání nastavené špičkami od sebe.

Na konci roku 2018 vypustil Burton snowboarding do světa nové a velmi pokrokové vázání tzv. „Step On“ obr.17. Toto vázání představuje pevné spojení s maximálně přesným přenosem síly. Na rozdíl od Step in vázání, Step On představuje jednoduchost a funkčnost. Do vázání, bez pomoci rukou, jednoduše našlápnete a vázání vás udrží na principu zámku v patce a páčce. K tomuto vázání ale potřebujete speciálně vyrobené boty. Jsou v podstatě totožné se snowboardovými boty, které známe. Rozdíl je pouze v uchycení boty na patě a špičce (Boardstar.cz [b.r.]).

Obrázek 17 - Burton vázání Step On, Zdroj: (<https://www.4riders.cz/blog/novinky/burton-step-on>)

7.3 Snowboardové boty

V předchozích zhruba 15 letech od počátku snowboardingu si jezdci většinou vystačili s botami Sorels nebo jinými tzv. „Duck boots“, které byly pro větší stabilitu doplněny vložkami do lyžařských bot a dalšími podomácku vyrobenými pomůckami, jako jsou kousky páčky na míč nebo vyhřívané plastové kbelíky.

Jak se tento sport vyvíjel, někteří snowboardisté, včetně Jima Zellerse, upravovali horolezecké boty Koflach, zatímco jiní si oblíbili tvrdé plastové lyžařské boty na vázání s kovovými deskami. Lyžařské boty si oblíbili závodníci na tuhých carvingových prknech s velkým bočním prořezem.

"Damian byl vždycky inovátor a kutil," říká jeho bratr Chris, bývalý majitel snowboardů Avalanche. "Vzal si do garáže své nové lyžařské boty za sedm set dolarů a odřezal všechno, co mu překáželo při freestylové jízdě. Všichni ho následovali a boty si různě rozřezali. Přesnost kombinace "tvrdé boty a

deskového vázání" přenášela energii na hranu tak, jak to jiné systémy nedokázaly. Když jsem sledoval, jak tým testuje toto vybavení, začal jsem mít pocit, že nejsme tak daleko od lyžařských výkonů." (Yorko, 2019)

Větší firmy jako Burton, K2, Salomon a Rossignol se s touto myšlenkou vypořádaly po svém. Rakouská pobočka Burtonu v Innsbrucku ještě koncem 90. let navrhovala a vyráběla tvrdé snowboardové boty v Itálii pro svůj evropský tým.

"Několik let K2 spolupracovala s firmou Dalbello na systému Clicker, který měl v podstatě lyžařské boty," říká John Martin, který se podílel na deseti různých patentech snowboardových bot. "Problém byl v tom, že v té době bylo vlastně těžší dát kovový hardware do plastových lyžařských bot. Vytrhávalo se to a byla to technická noční můra, a nakonec to bylo obrovsky těžké." (Yorko, 2019)

Zatímco výzkumné a vývojové laboratoře byly připraveny pokračovat v inovacích tvrdých bot a step-in systémů, snowboardová kultura 90. let se dívala opačným směrem.

"Tvrdé boty prohrály, protože v té době existovalo stigma, že tvrdé boty jsou lyžařské, a my jsme nechtěli být považováni za něco, co je lyžařské," říká dlouholetý profesionál a jezdec za K2 Clicker, Chris Engelsman.

"Snowboarding nám umožnil nosit boty, ve kterých jsme mohli chodit na túry a jezdit autem," říká Sanders. "Prkna a vázání byly ve srovnání s lyžařskými botami jednoduché a lehké. A snowboardisté nebyli lyžaři. Nejezdili jsme jen tak bokem, mysleli jsme si, že jsme revoluce. Potřebovali jsme dát jasně najevo: táta lyžuje. My jsme jezdili." (Yorko, 2019)

"Lidé chtěli pohodlí, když si botu v obchodě nazouvali, i když se jim za pár sezón rozbila," říká Martin. "Takže firmy zmírnily své požadavky na odolnost." Společnost Northwave byla známá botami s tak měkkým polstrováním, že působily jako pantofle, což podpořilo jejich prodej navzdory rychlému opotřebení.

"Snowboardové boty jsou jedinou částí třídílného balíčku, kterou si můžete vyzkoušet v obchodě," říká Eric Gaisser, dlouholetý ředitel kategorie bot ve

společnosti Burton. "ThirtyTwo přišlo s gumovou podrážkou EVA, která byla ještě lehčí a méně tuhá... Dělali jsme si legraci, že tyhle děti na Mt. Hoodu si sotva zavazovaly boty." (Yorko, 2019) Zaměstnanci Burtonu také žertovali, že pokud zakladatel a majitel Jake Burton nedokáže v botě řídit své BMW s řadicí pákou, tak se jim to nepodaří.

V roce 1999 K2 koupila konkurenční firmu Ride Snowboards ze Seattlu, spolu s jejími zaměstnanci, kteří byli notoricky proti „clickerům“, kteří ovlivnili rozhodnutí investovat více peněz do strap systémů a méně do step-inů. Step-in boty stále postrádaly artikulaci běžných bot, které byly vyrobeny z měkčí a lehčí pěnové podrážky, a nedostaly prostředky na design, které potřebovaly ke zlepšení.

V Evropě byly tvrdé boty stále naživu, ale snowboarding byl vždy revolucí v USA, kde v čele trendů stála kultura surfování a skateboardingu. A objemná, glorifikovaná skateboardová bota se upevňovala jako standardní model boty pro další roky.

Kromě toho, že tvrdé boty postrádají důležitý cool faktor, jejich výroba byla vždy extrémně drahá. Náklady na formu pro každou velikost každého modelu bot se mohou blížit 100 000 dolarů. Proč utrácet tolik peněz za nové nástroje a vstříkovaný plast, když můžete vyrobit levnější, nadměrné tenisky z kůže, šití a lepidla a zaplatit profesionálům, aby řekli, že jsou nejlepší? Pak by se po jedné nebo dvou sezónách náročného ježdění rozpadly a zákazníci by si museli koupit nový pár.

Po 20 letech se snowboardové boty příliš nezměnily. Většina inovací se soustředila na šněrovací a zapínací mechanismy, jako jsou číselníky BOA a dvoudílný systém Speed Lace od Burtonu, spolu s několika vnitřními prvky pro uchycení kotníku. Jen velmi málo z nich, včetně modelů ThirtyTwo MTB, Deeluxe Spark XVe a Fitwell Backcountry, má tuhé podrážky Vibram, ale stále používají kůži, švy a lepidlo a časem ztrácejí svou strukturální integritu.

"Snowboardové boty prošly před více než deseti lety revolučními změnami designu a od té doby se tak nějak přestaly vyvíjet," říká Michael Fox, dlouholetý vývojář snowboardových bot, který pracoval pro společnosti K2, Burton, Rome, ThirtyTwo, DC a naposledy Adidas. "Burton své boty naposledy přepracoval v

letech 2001/2002. Ta je dodnes měřítkem pro současný střih snowboardové boty. Viděl jsem i jiné kategorie bot, jako jsou lyžařské, horolezecké, skialpinistické, a dokonce i běžecké boty, které opravdu pokročily novým směrem. U snowboardingu tomu tak není. Přiléhavost snowboardových bot se nevyvinula nad rámec toho, co jsme vytvořili v roce 2002." (Yorko, 2019)

Lyžařské boty mezitím využily výhod mnohem lehčích a odolnějších plastů, podrážek připravených na horské podmínky a sofistikovaných systémů zapínání s kloubovými režimy chůze, a dokonce s bočními profily ohybu. Technologie se zlepšila natolik, že v backcountry, kde snowboardisté používají splitboardy ke stoupaní do hor před sjezdem z nich, došlo k nárůstu jezdců upravujících skialpinistické boty pro snowboarding.

Společnost Keffler spolupracovala na zakázkové špičce s firmou Spark R&D, jednou ze dvou hlavních firem vyrábějících splitboardová vázání pro měkké boty, která pokračuje ve vývoji vlastního systému pro tvrdé boty, aby vyhověla této plíživé poptávce.

Kefflerova technologie je sice o roky napřed před vším, co se na trhu masově vyrábí, ale jeho zdroje a podpora jsou omezené. Firmy vyrábějící lyžařské boty by mohly snadno vyměnit několik dílů ve svých stávajících konfiguracích bot, aby skvěle fungovaly i pro snowboarding, ale proč by se tím trápily, aby možná prodaly pár tisíc kusů? Snowboardový průmysl je stále příliš brzděn technologicky zaslepeným cool faktorem, kvůli kterému jsou příliš nejistí, než aby je někdo viděl v něčem, co vypadá jako lyžařská bota (Yorko, 2019).

7.4 Snowboardové oblečení

Snowboardová móda, která dnes zahrnuje vše od pytlovitých a těsných džínů až po vysoká trička, byla patrná již v roce 1939. Poprvé se tento sport stal profesionálním v 60. letech 20. století.

Zde je nyní časová osa snowboardové módy, která začíná vhodně v roce 1939.

Konec 30. let 20. století

Dávno předtím, než na začátku 90. let vzaly útokem kukly, uchvátila snowboardová móda svět s kšiltovkou jako základním kusem oblečení na hlavu. Ta se brzy vyvinula v helmy.

V roce 1939 se plochá čepice stala ikonickou součástí každodenního snowboardového oblečení. Děti ji nosily společně s kombinací vlněného svetru s tlumičem uvnitř a také dlouhými snowboardovými botami. Právě do těchto bot si děti zastrkávaly kalhoty na patent, které měly po stranách knoflíky stejně jako dnešní sportovní oblečení.

Křiklavá 60. léta

Přesuňte se o dvě desetiletí později do 60. let a najdete ztělesnění skutečně okouzujícího smyslu pro oblečení i pro snowboardisty. Špičková móda té doby byla někdy inspirována Vánocemi, kdy se snowboardisté oblékali do stále honosnějšího smyslu pro oblékání se svetry, vlněnými šálami a chrániči rukou. Po rozkvětu plochých čepic z konce 30. let 20. století převzaly vládu vlněné maringotky.

V tomto období začal snowboarding prorůstat do amerického sportovního mainstreamu, protože děti se do tohoto sportu zbláznily. Ve skutečnosti to, co dnes hodnotíme jako velmi cool, bylo v módě už tehdy. Surfařští šampioni 60. let obvykle nosili propriety, které by dnes mohly být považovány za velmi cool. Dobrým příkladem jsou sluneční brýle a džíny, které se prostě staly každodenní módou v ulicích. Šampioni také nosili dlouhé mikiny s kapucí, která je chránila před chladem, a samozřejmě nezapomínali na rukavice.

Šedesátá léta byla v podstatě dobou okázalého stylu, který předznamenal nástup městské snowboardové módy v následujících letech. Ačkoli se „baggy“ styl ještě neobjevil, byla to doba, která připravila půdu pro pozdější nekonvenční styly.

Fantastická 70. léta

Éra dlouhých triček se teprve dostávala do centra pozornosti v době, kdy přišla snowboardová éra 70. let ovlivněná večírky. Skutečně jste zde mohli najít odvážlivce, kteří zkusili všechny druhy módy. Zásadní mezi nimi byli Jake Burton a Tom Sims, kteří se pustili do lehčího stylu, který inklinoval k úzkým

legínám, jež vypadaly skoro jako dnešní plavky. Nechyběly ani sluneční brýle a malé kabátky, které snowboardisty kryly na ledové ploše.

Zajímavé je, že v sedmdesátých letech se někteří z nich proháněli po sněhu bez kapucí a ochranného oblečení. Není divu, že je jejich chladnokrevnost nakonec přivedla tváří v tvář extrémně nízkým teplotám.

Doba sedmdesátých let se nesla ve znamení využívání nových umělých tkanin, jako jsou nepromokavé bundy. Velkou myšlenkou tehdy bylo udržet si náskok před ostatními tím, že se ve sněhu odvážíme a oblékneme se co nejfantastičtěji.

Osmdesátá léta: Snowboarding přitahuje módní značky a časopisy

Snad žádná jiná dekáda v časové ose snowboardové módy neměla větší vliv na začlenění profesionálních subjektů, jako jsou vydavatelství a časopisy, do světa snowboardingu než osmdesátá léta.

Mezi hlavní trendy této éry patřily:

1987: Nový časopis věnovaný tomuto zimnímu sportu, známý jako Transworld Snowboarding Magazine, otiskl svůj první díl koncem roku.

V roce 1988 zahájila známá značka Ocean Pacific svou módní řadu snowboardů.

V pozdějších osmdesátých let následovaly velké korporace a uvedly na trh vlastní módní řady, které byly jakýmsi sňatkem snowboardového a surfařského módního vybavení.

Nyní se podíváme na snowboardovou módu posledních desetiletí se zvláštním důrazem na dlouhé tričko.

Devadesátá až dvoutisící léta

Pokud jdou vtipné a cool dohromady, pak tuto myšlenku nejlépe reprezentují neokoukané styly devadesátých let. Patřilo k nim zábavné extra velké oblečení generace snowboardistů z období mezi rokem 1990 a polovinou roku 2000.

Vysoce městský smysl pro snowboardovou módu začal Regis Rolland na začátku 80. let, kdy odeznívaly časy módního stylu ve prospěch cool hip-hopu a punku. Důraz byl kladen na to, abyste zůstali, co nejdále od formálního vzhledu lyžařských profesionálů a místo toho si zachovali vlastní jedinečnou pouliční

módu. Proto se hitem stalo tričko s dlouhým rukávem v kombinaci s extra velkými prověšenými kalhotami. Aby byly ještě více cool, nosili nadšenci toto oblečení v matných neformálních barvách a kalhoty měly efektní nášivky nejen na kolenou.

V tomto období se také objevilo vysoké oblečení, které představovalo vysoké a velké oblečení pro vysoké hubené muže. Dále přišly dlouhé kapuce, díky nimž se zdálo, že rapová kultura je nedílnou součástí světa snowboardingu, i když tomu tak nebylo. Stejně jako u ostatních druhů módních doplňků bylo mentalitou sportovců nosit je co nejpřízemněji, aby byli cool a mužní.

Polovina roku 2000 a další léta

Časopisy věnované snowboardingu mohou za to, že skončilo zemité temné zabarvení snowboardové módy devadesátých let. Smysl pro nošení prověšených a dlouhých triček sice zůstal až do poloviny nového tisíciletí, ale nadšenci nadobro změnili víru v oddělení barev. Věděli, že v časopisech se objevují jen krásní lidé v křiklavém oblečení. Proto většina přeskočila a chytla se zářivých, křiklavě barevných triček s dlouhým rukávem a lesklých džínů, které by mohly odpovídat novému cítění časopisů. Proto vám možná chybí pytlovitě džínů nudných barev posledních dvou desetiletí (Rogers, 2014).

7.5 Bezpečnostní vybavení

Mezi nejdůležitější bezpečnostní vybavení na snowboardu rozhodně patří helma. Ačkoliv ve snowboardové komunitě, není zrovna populární. Patrně ve všech snowboardových publikacích, je helma jmenována na prvním místě bezpečnostní výstroje. Paradoxem ovšem je, že na většině fotografiích není jediný snowboardista, který by na sobě helmu měl. Helma nebyla používána ani v nejextrémnějších snowboardových filmech. Naštěstí na dnešních všech snowboardových závodech, je helma povinná (Louka O., Večerka M. 2007).

Když se podíváme na statistiky a testy, které nám dokazují, že helma dokáže zmírnit lehkých úrazů hlavy o 50%, a závažné poranění mozku o 92%, určitě se do helmy vyplatí investovat.

Z toho důvodu, se nemůžeme divit, že je helma součástí legislativních opatření v mnoha státech. Např. v Rakousku, je povinnost nošení helmy do patnácti let, stejně tak je tomu i na Slovensku. U nás nošení helmy stále povinné není (puxtravel.cz [b.r.]).

Vývoj helmy na snowboard se rozděluje především podle konstrukce.

Základní helmou, podle konstrukce, je tzv. Hardshell neboli skořepina. Tento typ helmy, je vyráběn z ABS polymeru, lepena či nýtována k vnitřnímu pěnovému jádru. Díky této konstrukci je helma odolná a vydrží až několik nárazů. Její nevýhody jsou především, že jsou těžší než ostatní varianty a mají málo prostoru pro ventilaci.

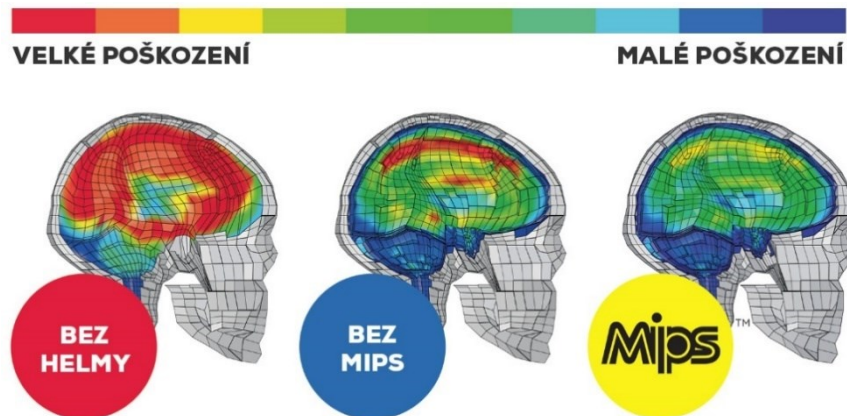
Další konstrukce helmy, je přilba vyráběná technologií In-Mold neboli vstříkovaná. Poskytuje vnitřní EPS jádro a vnější pevnou stavbu. Vrstvy k sobě nejsou lepeny ani mechanicky upevněny. Výrazným rozdílem od předchozího modelu je, že jádro se za tepla vstříkuje do helmy nebo se lisuje do tenké vnější vrstvy. Díky tomu je helma lehčí, nízkoprofilová a tvořena z jednoho kusu materiálu.

Kombinací obou výše uvedených technologií je helma zvaná Hybrid. Jedná se o prémiovou technologii, která nabízí kombinaci skořepiny na vrchní části helmy, kde je potřeba, abychom byli nejvíce chráněni a vstříkování In-Mold skelet po stranách. Helma je odolná, lehká, přináší nám maximální ochranu a vysokou variabilitu umístění větrání (Snowboardel.cz [b.r.]).

Jelikož se i technologie ochranný přilby, stále vyvíjí nejnovější a zase o něco bezpečnější jsou technologie MIPS a WaveCel. O obou technologiích, se teď krátce pobavíme.

Technologie MIPS (Multi-Directional Impact Protection System) obr.18 v helmě, je složena ze tří hlavních částí. Jedná se o složení EPS polystyrenovou skořepinu, kluzká vložka MIPS a elastomery. Elastomery první dvě části spojují. V případě nárazu se elastomery natáhnou, tím umožní lehký pohyb skořepiny vůči kluzké vložce MIPS. Tím dojde k absorpci rotačních sil. Tato technologie je brána za revoluční. Tato technologie chrání především mozek, funguje na bázi

přirozené ochrany mozku. Zabraňuje hlavě v tvrdém nárazu, a tak snižuje otřesy. Nenarušuje technické vlastnosti ani tvar helmy (Kolář, 2019).

Obrázek 18- Srovnání poškození hlavy bez helmy, při nošení helmy bez technologie MIPS a s technologií MIPS, Zdroj: <https://www.snowboard-zezula.cz>

Nejnovější technologií, kterou můžeme najít pouze pod značkou Burton anon, jsou helmy s technologií WaveCel obr.19. Jedná se o technologii, která se pokouší zmírnit lineární nárazy a duplikovat prokázanou schopnost technologie MIPS. Snaží se ještě více zmírnit rotační pohyb spojený s potenciálním poraněním mozku, jako je např. otřes mozku nebo difuzní axonální poranění. WaveCel tvrdí, že tato revoluční technologie je až 48x účinnější v prevenci otřesu mozku než běžná EPS helma. Díky této technologii, se otřesy mozku snížily o 1,2 % a také zabrání otřesu mozku 99 ze 100 případů. Předběžným testováním této technologie od MIPS, nemohou výrobci tato tvrzení doložit (Mips, 2021).

Obrázek 19- Technologie WaveCel, Zdroj: (<https://www.blue-tomato.com>)

Helma patří k důležitým ochranným pomůckám, ale existuje i řada jiných ochranných pomůcek, které pomáhají nepříjemným úrazům. K dalším ochranným pomůckám patří například chránič páteře neboli lidově „páteřák“. Úkolem chrániče páteře je zabránit rozdrčení páteře nebo její vyřazení z původní pozice, což snižuje riziko poruchy poranění míchy. Dokáže zabránit také odřeninám, pohmožděninám zad nebo v některých případech i zlomeninám žeber. Další ochranné pomůcky ochraňují zápěstí, lokty, kolena, kostrč, boky či hrudník.

Ochranné pomůcky by vás správně neměly omezovat v pohybu, ale je důležité, aby vás ochránily před případným zraněním (Louka O., Večerka M., 2007).

8. Vývoj závodních disciplín

První myšlenky snowboardingu byly čistě brány jako svobodomyšlná zábava. Avšak v dnešní době jsou nedílnou součástí snowboardového světa i závody. Než se snowboarding dostal ale k čistým závodům nebo se začal považovat za olympijský sport, musel projít určitým vývojem. Pro snowboardisty byl z počátku nejdůležitější skvělý pocit z jízdy, myšlení a zkoušení stále nových triků. Triky se postupem stěžovali, a i dnes se stále stěžují, jde i o skvělé a bezchybné provedení, které na světové úrovni, které je na dnešních závodech běžnou součástí.

V 70. letech v Americe, se snowboarding začal dostávat více do povědomí. Snowboarding v té době neměl přesná pravidla, jak se snowboardem pracovat. Ovládání snowboardu se nijak neučilo, takže snowboarding neměl daný ani směr rozvoje stylu. Jelikož šlo o nový druh zábavy, jezdci jezdili, jak kdo uznal za vhodné, s novinkou se tak seznamovali a zkoušeli i různé terény.

V 80. letech se pomalu začali vytvářet umělé překážky jako skokanské můstky, rampy nebo muldy. Avšak v tomto období, začali mít snowboardisté určitou horší pověst. Ze snowboardingu se stal jistý životní styl, který se nazýval punk. Jezdci, jelikož měli rádi svobodu, začali organizovat divoké večírky a poměrně ve velké množství konzumovat alkohol. Především lyžaři tento životní styl a obrázek na snowboardisty odsuzovali a vyhýbali se jim.

V roce 1983 došlo k sešlosti snowboardistů na US Open. Ve freestylových disciplínách se soutěžilo v Half-pipe a U-rampě. Také se na těchto závodech objevil freeride. Dominantní disciplínou byl sjezd.

V této době, snowboarding nebyl ještě na tak dobré úrovni. Jezdci bojovali více se svojí vlastní jízdou než se soupeři. Zde byl snowboarding rozdělen na alpské disciplíny, které byly převzaté ze sjezdového lyžování. V této disciplíně byl důležitější čas než technické provedení. Jízda se odehrávala mezi brankami. Druhý směr, tedy freestylové disciplíny, pocházejí spíše ze skateboardingu a snurfingu. Jezdci zkoušeli skoky a triky z daných sportů.

Úroveň závodníků a tedy snowboardingu, se zvedla v 90.letech. Začali vytvářet specifické překážky a rampy. I lyžaři se na snowboardisty přestali dívat s obavami. Dokonce byli vítáni na sjezdovkách. Rozvoj snowboardingu začal být medializován a tento sport, se stával populárním.

Na počátku 21. století se začali vytvářet nové směry ve snowboardingu. Formulovalo to dnešní disciplíny tak, jak je známe dnes (Luža a Nosková, 1998).

V následujících tématech, se na jednotlivé disciplíny a jejich vývoj podíváme.

9. Vývoj freestylu

Freestyle ve volném překlade znamená volný styl. Rozvoj freestylových disciplín začal v 80. letech.

Freestyle snowboarding je zimní sport, při kterém sportovci předvádějí různé triky na snowboardu na zemi i ve vzduchu. Je to nejoblíbenější styl snowboardingu, protože sportovcům poskytuje největší výzvu a vzrušení. Hlavním cílem tohoto sportu je provádět různé typy skoků, rail slides, triků, jízd na half-pipes a switch riding. Freestyle snowboarding v současnosti provozují a soutěží v něm muži i ženy (Topend Sports [b.r.]).

9.1 Big Air

Jako první freestylovou disciplínu si představíme Big Air, nebo také Straight Jump. Jedná se o disciplínu, kde jezdci ve vzduchu předvádějí triky na uměle vytvořeném skoku, který byl postaven pouze pro tuto disciplínu. Rozhodčí musí hodnotit celkový dojem, jistotu doskoku, obtížnost, provedení, výšku a délku skoku (Vobr R., 2006).

Nyní si představíme Big Airovou trať a rozložíme si ji na několik částí. Rozjezdová plocha slouží k získání rychlosti. Na konci rozjezdové plochy, se trať vyrovná do roviny. V druhé části skoku, se nachází v rádiusovém tvaru odrazový můstek, kde se jezdec odrazí. V další části jezdec se dostane do fáze letu, kde má prostor na předvedení triku. Poslední část je dopadová plošina, kde jezdec po předvedení triku musí také čistě dopadnout a tím ukončuje svůj trik (Fis-ski [b.r.]).

Tato disciplína je na mistrovství světa od roku 2003. Závod se koná jednou za dva roky. Prvním vítězem na MS ve Kreischbergu se stal Fin Risto Mattila. V roce 2021, kdy se konalo poslední MS v disciplíně Big Air v Aspenu, vyhrál Mark McMorris.

Na ZOH byla tato disciplína zařazena až v roce 2018 (OlyMADMen [b.r.]).

9.2 Half-pipe (U-rampa)

Za nejstarší freestylovou disciplínu je považován Half-pipe neboli U-rampa. První závod byl pořádán Tomem Simsem v Lake Tahoe roku 1983. V roce 1998 se objevil snowboarding vůbec poprvé na ZOH a jeho součástí byla i U-rampa. Tato olympiáda se pořádala v Naganu.

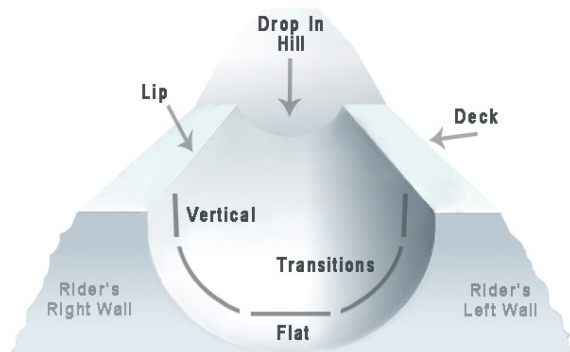
Udržení a vybudování U-rampy je velmi náročná záležitost. Už i proto se této disciplíně přezdívá jako královská. Dříve se U-rampa tvořila tak, že z navezeného sněhu, nebo předem vybudované základny ze zeminy, na kterou se nastříká dostatečná vrstva sněhu a už se jen dotvaruje. V dnešní době se už používá pouze druhý typ. Naveze se sníh, ze kterého se vytvaruje hrubý obrys U-rampy. Následovně nástavcem u rolby, který se nazývá Pipe Dragon obr.20, se U-rampa dotvaruje. Tato stavba U-rampy je méně náročná a výsledek stabilnější a pevnější.

Obrázek 20- Pipe Dragon, Zdroj: (<https://www.reddit.com>)

Trat' U-rampy obr.21 je dlouhá 100-150 metrů, sklon 16-17 stupňů, výška od země k hraně rampy je 5,4 metrů, mezi hranami je šířka 17,5-18 metrů a na vrcholu U-rampy je plocha 6-7,5 metru. Kromě této klasické U-rampové tratě existuje ještě Super-pipe která se liší jen v některých rozměrech jako ve v délce a to 120-165 metrů., sklon je vyšší o 1-1,5 stupně, šířka je 19,5 metrů a výška od země je 6,5 metrů.

Obrázek 21- U-rampa schéma, Zdroj: (<https://www.wikiwand.com/ja>)

Soutěž je hodnocena pěti rozhodčími a jedním hlavním rozhodčím. Úkolem jezdců je předvést množství triků v co největší obtížnosti. Výjimkou je, že na OH je také přítomen asistent hlavního rozhodčího (na-hory.cz, 2008).

„Základními hodnotícími kritérii organizace FIS při rozhodování v rampě je rozsah, obtížnost, variace, využití rampy a provedení triků. Rozsah znamená hlavně výšku předvedených triků. Obtížnost se nevztahuje pouze k předvedenému triku, ale i k umístění tohoto triku a užité kombinaci. Variace vypovídá o poměru standardních airů a rotací předváděných na obou stranách rampy. Provedení odpovídá stabilitě, plynulosti a kontrole nad triky. Rozhodčí bere v úvahu pády a zastavení, a může odečíst až 20% bodů na rozhodčího z jízdy za každý pád či zastavení.“ (Šmída, 2009)

9.3 Slopestyle

Tato freestylová disciplína se objevila na MS až v roce 2011, proto se jedná o jednu z nejmladších disciplín. Slopestyle se stal jednou z nejatraktivnějších disciplín freestyly, díky pestrosti trati. V této disciplíně jezdec ukazuje svou všestrannost, obrazotvornost.

Celková jízda závodníka obsahuje 4-6 triků, kdy si sám zvolí, jaké triky předvede. Za předvedení náročnějších triků s čistým dopadem, získá jezdec více bodů. Velmi častými překážkami ve slopestyle je zábradlí a jiné umělé překážky ve snowparku, poté následují dva střední skoky a jeden velký. Trať je dlouhá 100 až 200 metrů. Šířka tratě je minimálně 30 metrů a sklon svahu 12 stupňů. Každý jezdec má vždy právo na dvě jízdy. Lepší jízda, a tedy její lepší

hodnocení, se vždy počítá jako finální. V kvalifikaci jsou jezdci rozděleni do dvou skupin. Z každé skupiny postupují vždy první čtyři jezdci. Jezdci, kteří nepostoupili, se dostávají do semifinále a bojují o postup do finále, kam se dostanou další čtyři jezdci. Ve finálové skupině se tedy objevuje dvanáct jezdců, kteří soupeří o medailové pozice. Ve finálové skupině jedou jezdci podle hodnocení z předchozích kol od nejhoršího po nejlepšího. Znamky jsou dány rozhodčími, kdy nejhorší a nejlepší známka se škrtnou a zbytek se zprůměruje.

Obrázek 22- Slopestyleová trať, Zdroj: (<https://www.snowboarder.com/>)

Naší nejlepší jezdčyní ve slopestyle se stala v roce 2011 v La Molině Šárka Pančochová, která si vybojovala stříbrnou medaili na MS. V tom samém roce se nejlepším slopestyleovým jezdcem stal Seppe Smith (Fis-ski [b.r.]).

Na olympijských hrách se objevil teprve v roce 2014 na ZOH v Sochi, kde s nejlepším celkovým skórem 93.50 vyhrál Kotsenburg Sage. Za ženy to byla Jamie Anderson s celkovým skórem 95.25. Na posledních olympijských hrách v roce 2022 v Pekingu za muže vyhrál Maxence Parrot a za ženy Zoi Sadowski-Synnott (Fis-ski [b.r.]).

9.4 Jibbing

Jako poslední a úplně nejmladší disciplínu ve freestylu si představíme Jibbing obr.23. Jedná se přejezd jakékoliv překážky, jak o přírodní, tak i umělé. Jezdí se prakticky na čemkoliv kmen stromu, zábradlí, auta, střechy apod.

Obrázek 23- jezdec Jibbingu, Zdroj: (<https://snowboardhow.com/>)

U nás jedny z nejvýznamnějších závodů jibbingu pořádal v letech 2004 až 2008 Richard Skandera. Jednalo se o závod Horsfeathers Jib Mastres, kterých se účastnilo 30 jezdců. Soutěžilo se o nejlepší trik, styl, inovaci a celkové vítězství tohoto závodu. Jde především také ale o pobavení, užítí si jízdy a vytvoření příjemné atmosféry.

Rozhodčí hodnotí, stejně tak jako u slopestyle disciplíny, především provedení, obtížnost a čistotu triku (Fis-ski [b.r.]).

10. Alpské disciplíny

Hlavním, ale rozhodně ne jediným, velkým rozdílem od freestylových disciplín jsou alpské disciplíny měřeny časem. Jejich úkolem je, za co nejrychlejší dobu projet trať. Díky své dramatictosti se tyto disciplíny staly divácky přitažlivé. Tato forma vznikla ze základů alpského lyžování. Závod těchto disciplín probíhá tak, že na dvou paralelních tratích jedou dva závodníci. Trať je vytyčena brankami.

První mistrovství světa pod mezinárodní lyžařskou federací FIS se konalo v roce 1996 v rakouském Lienzu, kde se z alpských disciplín jel paralelní slalom a obří slalom. Na ZOH v roce 1998 v Naganu se z těchto disciplín objevil obří slalom.

(Svaz lyžařů České republiky [b.r.])

Mezi alpské disciplíny řadíme paralelní slalom(PS), slalom(S), obří slalom(GS), paralelní obří slalom a super obří slalom (Louka O., Večerka M., 2007).

10.1 Slalom

Za historicky první snowboardový závod byl považován sjezd z kopce na snowboardu za co nejrychlejší čas. Později byly přidány branky, mezi kterými musel závodník projet a vznikl tak slalomový závod obr.24. První slalomový závod se konal v roce 1981 v Coloradu kde se vítězem stal Tom Sims.

Tato disciplína se objevila na Mistrovství Světa v roce 1997 v italském Innichenu, kde zvítězil německý závodník Anton Pogue (Fis-ski [b.r.]).

Obrázek 24- Slalom, Zdroj: (<https://www.rfi.fr/>)

Samotná trať, tak jak už jí známe, je stanovena brankami, kolem kterých musí závodník projet. Délka trati je okolo 120-180 metry, šířka trati okolo 30 metry. Vzdálenost branek od sebe je 7-15 metrů (Louka O., Večerka M., 2007).

Na trati se objevuje 35 až 55 branek. Základem je také kvalitně upravená sjezdovka na tvrdém sněhu, aby závodník mohl jet rychle a souvisle. Před závodem, může každý jezdec projet a tím si zkontrolovat trať. Po obeznámení jezdce s tratí, se s tratí nesmí už nijak manipulovat. Závodník se může diskvalifikovat předčasným startem, neprojetím branky nebo neprojetím cílem.

Závod se skládá ze dvou kol. V prvním kole postupují rychlejší jezdci. V druhém kole se už určuje pořadí závodníků. V mužské skupině postupuje do druhého kola 25 závodníků a ženské pouze 15. Závodníci v druhém kole jedou od nejpomalejších časů po nejrychlejší. Vítězem se stává závodník s nejrychlejší časem po sečtení časů z obou kol (Fis-ski [b.r.]).

10.2 Paralelní slalom

Další velmi napínavou a divácky oblíbenou alpskou disciplínou je paralelní slalom obr.25. Atraktivnost, od klasického slalomu, je především v tom, že soupeří na trati vedle sebe dva jezdci. Na kopci jsou postaveny dvě identické

tratě, na které se závodníci vydají ve stejný čas. Vyhrává ten jezdec, který projede cílovou čarou jako první.

Obrázek 25- Trať na paralelní slalom, Zdroj: (<https://sport.aktualne.cz/>)

Disciplína paralelního slalomu je na Mistrovství Světa od počátku, tedy od roku 1996. Mistrovství se koná každé dva roky. Poslední MS se konalo v roce 2021 v Roglu.

Na ZOH se objevil až v roce 2014 v Sochi.

Za zmínku určitě stojí naše reprezentantka v paralelním slalomu Ester Ledecká. Která obhájila titul mistryně světa v roce 2015 a v roce 2017 si vybojovala druhé místo.

Trať jsou dlouhé 250-450 metrů, jejich šířka je stejná jako u slalomu tedy 30 metrů, převýšení je okolo 80-120 metry a vzdálenost mezi tratěmi je 10-14 metrů. Vzdálenost mezi brankami tratě je 8-10 metrů. Trať má okolo 23 až 30 branek. V historii se každý závod jezdil proti soupeři ve dvou jízdách. V dnešní době si tratě vybírají závodníci podle výsledků z kvalifikačního kola. Aby závodník nejel na vedlejší trať, branky jsou od sebe postaveny na vzdálenost krátkého oblouku jezdce. Aby si závodník nespletl soupeřovu trať, mají obě tratě odlišnou barvu branek. Respektive na levé straně jsou branky modré barvy a na pravé straně branky červené barvy (Fis-ski [b.r.]).

10.3 Obří slalom

Tak jako u předchozích disciplín alpského snowboardingu, i v obřím slalomu se závodníci snaží projet trať za co nejrychlejší čas a kolem všech branek, které jsou na trati. Závodníci zvyšují svou rychlost nejvíce mezi brankami, díky technice řezaného oblouku nabírají rychlost. Na trati jsou branky umístěny tak, aby závodníci jezdili krátké a střední oblouky.

Z historie snowboardingových disciplín víme, že první neoficiální mistrovství světa se uskutečnilo v roce 1987, kde se obří slalom jel. Na oficiálním MS se obří slalom dostal v roce 1996 v Lienzu, které vyhrál Američan Jeff Greenwood za muže. Za ženy to byla Karine Rubyová, reprezentantka Francie. Pro tuto disciplínu MS skončilo v roce 2001 ve městě Madonna di Campiglio v Itálii, kde vyhrál Kanadský reprezentant Jasey-Jay Anderson v kategorii muži. Zlatou příčku za ženy, opět vybojovala Karine Rubyová. Od té doby, byl obří slalom vyřazen ze soutěží na MS.

Na ZOH, se tato disciplína objevila pouze v roce 1998 v Naganu. Zlato si vybojoval kanadský reprezentant Ross Rebagliati (Fis-ski [b.r.]).

Trať je široká přibližně 40 metrů, délka tratě je 200-400 metrů, počet branek na trati, je určen výškovým rozdílem. Branky jsou od sebe vzdálené minimálně 10 metrů (Louka O., Večerka M., 2007).

Závod se jede ve dvou kolech. Do druhého kola postupuje 16 jezdců a vítěz je určen sečtením časů z obou kol (Vobr R., 2006).

Trať, tak jako u předchozích alpských disciplín, prohlíží sami závodníci. Při kontrole, závodníci nesmí trať projíždět a jsou sami pod kontrolou rozhodčích. Poté se s tratí nesmí už nijak manipulovat (Fis-ski [b.r.]).

10.4 Super obří slalom

Poslední zmíněnou alpskou disciplínou je super obří slalom, který známe také jako Super-G. Tato disciplína je brána za nejrychlejší a nejnebezpečnější. Trať je vzdálená, mezi startem a cílem, 300-350 metrů. Počet branek na trati je

alespoň 28, vzdálenost mezi brankami je minimálně 25 metrů (Louka O., Večerka M., 2007).

Závodník jede rychlostí až 100 km/h. Příprava dráhy na super obří slalom je velice náročná, nelze zrealizovat ve všech lyžařských střediscích (Fis-ski [b.r.]).

11. Diskuze

V diskuzi budou rozebrány a porovnány názory osobností českého snowboardingu na jeho historický vývoj v České republice.

V diskuzi se zaměříme na osobnosti ze snowboardingového světa u nás a rozebereme si jejich pohled na historický vývoj snowboardingu. Začneme rovnou u problematiky vytvoření prvních prototypů snowboardového vybavení a jejich materiálů.

V knize J. Bouček, 2015 je z pohledu Lud'ka Váši a Ivana Pelikána vysvětlena problematika vývoje materiálů. Luděk Váša vytvořil své první sněžné prkno v roce 1978, které bylo konstruováno ze stavební překližky. S tímto prvním prototypem jeho sněžného prkna se dalo jet pouze z kopce dolů. Podobné sněžné prkno si v tu samou dobu vytvořil i Ivan Pelikán, který v knize J. Bouček, 2015 popisuje takto: „Dal jsem dohromady ze tří lyží i takový Snurfer bez vázání, dvě byly po stranách a třetí tvořila jakýsi klín. Všechny tři části jsem přeplátoval překližkou, provrtal lyžím špičky a skrz protáhnul provaz.“ V této době patrně ještě netušili, že pod jejich rukama vznikaly první prototypy sportovního vybavení pro budoucí olympijský sport. Když se podíváme na začátky vůbec prvního sněžného prkna, které v roce 1965 vyrobil Američan Sherman Poppen jako dárek, pro svou dceru. Vidíme, že počátky prvních snowboardů u nás začali později, konkrétně o 13 let, což se zajisté projevilo i na kvalitě českých závodních jezdců té doby v porovnání s americkými.

Nastává otázka, zda za začátky českého snowboardingu stála převážně skateboardová komunita, podobně jako tomu bylo v Americe. Odpověď nacházíme v publikaci L. Bintera, 2012 bývalého českého reprezentanta a jezdce světového poháru. Stejně tak jako ve světě, tak i u nás, se jednalo spíše o skateboardovou komunitu. Ta hledala alternativní možnosti se kromě letních aktivit v podobě surfingu, windsurfingu a skateboardingu zabavit i v zimním období. Nejspíše i díky tomu, že průkopníci u nás si nebyli konkurencí, ale naopak přáteli, jelikož všichni pocházeli ze skateboardové komunity se rozvoji snowboardingu a vybavení u nás dařilo. J. Bouček z pohledu Vládi Rysa uvedl: „Snowboarding v ČSSR nevznikal na jednom místě, všichni skateboardisti něco zkoušeli vyrábět, někdo to dotáhl do vítězného konce, někdo svůj prototyp

zahodil, výsledek byl vždy nejistý. Když už jsme se s tím odvážili na hory a začali se potkávat s ostatními, prkno bylo poznávací znamení a důvod k zastavení i hovoru, vždy to byl někdo ze skateboardové rodiny.“

Vznik snowboardingu u nás nebyl jednoduchý ani právě díky politickému režimu té doby. Počátky u nás, jak už jsem zmínila i v kapitole Historický vývoj snowboardingu v ČR, byly v 80. letech 20. století, kdy na našem území vládl komunistický totalitní režim. Naši průkopníci se tak nemohli bez vycestování dozvědět více o snowboardingu ze zahraničí, především z Ameriky, se kterou se snažili držet krok ve vývoji snowboardů. A tak si hledali jinou cestu. V knize J. Bouček, 2015 z pohledu Lud'ka Váši popisuje: „Začátkem osmdesátých let se ve skateboardových časopisech objevovali první obrázky a inzeráty snowboardů. Ty překresloval Honza Mihaliček, nejdřív Burton Backhill, později Performer.“ Díky takovým publikacím jezdcí měli alespoň možnost nahlédnout jaké snowboardy se vyráběly za naší hranicí a inspirovat se.

Tato bariéra bránící rozvoji českého snowboardingu se prolomila až v roce 1986, kdy dostali závodníci možnost vyrazit za hranice našeho kontinentu. Tuto velkou šanci popsal Luděk Váša následovně: „V létě jsme vyrazil do Kanadského Vancouveru, kde se v rámci světové výstavy EXPO konalo první mistrovství světa ve snowboardingu. Měli jsme s Petrem Kisselem fiktivní pozvání od pořadatelů, vlastně spíš falešný a byla to čistě naše záležitost. Pavel Kořan, aktivní svazák a v té době vedoucí talentované mládeže na ÚV ČSTV, vyřídil výjezdní doložku. Byla to dobrá příležitost k emigraci, ale o útěku jsem nepřemýšlel, chtěli jsme ven a nikdo nám neházel klacky pod nohy, svazáci se námi naopak chlubili. Takle naše cesta a návrat z Kanady měly zásadní vliv i na rozvoj československého snowboardingu.“ (J. Bouček, 2015)

Tuto cestu lze tedy z pohledu rozvoje považovat za velmi podstatný milník v historii českého snowboardingu.

Díky tomu, že většina osobností ve snowboardingu u nás pocházela ze skateboardové komunity, jejich myšlení a pravidla nebyla podobná lyžařské komunitě. Nastal hlavní problém na pohled snowboardové komunity. Pro lyžaře se zdál být snowboarding nebezpečný sport a v návaznosti na několik vzniklých potyček mezi komunitami vznikla poměrně silná komunikační bariéra.

V Americe jezdec za tým Burton, Dave Alden, navrhl Jakobi Burtonovi, aby snowboardisté a snowboardy byly přidány do pojištění a tím byly změněny pojistné podmínky. Díky tomuto návrhu se některá lyžařská střediska začala snowboardistům otevírat. V letech 1984/85 mohli do 40ti středisek. V roce 1990 se to zvýšilo na 476 lyžařských středisek v Americe. (Colorado Snowsports Museum [b.r.])

Svůj pohled na tuto problematiku ohledně přizpůsobení snowboardistů v lyžařských střediscích mi v rozhovoru, který celý naleznete v příloze bakalářské práce, poskytl i L.V., bývalý prezident české snowboardové asociace a mezinárodní snowboardové federace. Jeho názor zněl takto: „Já si myslím, že to všude procházelo podobným vývojem, že se tomu ta lyžařská scéna hodně bránila. Vždycky jsme byli bráni jako takový vyvrhelové nebo kdo se na tom kopci jen motá, kdo tam vlastně nepatří a kdo by měl jezdit někde jinde. To si myslím, že se dělo i v Americe. Dokonce si myslím, že jak to bylo hodně lidí, co pocházelo ze skateboardingu, tak jsou to často týpci, který těm uniformovaným lyžařům, často vadili. Já jsem v tomhle byl trošku jiný, my jsme z téhle scény nepocházeli, někdy mě to mrzelo, ale víc jsem se blížil i těm lyžařům i v myšlení a mohli jsme spolu komunikovat. Díky tomu, že jsem s nimi komunikoval, se to mohlo dostat do těch českých hor a zejména v té době byl ředitel Špindlerova mlýnu, který tomu byl otevřený. Tak jsme ve Špindlerově mlýnu začali budovat tu snowboardovou scénu.“

Jak můžeme vidět, podle názoru L.V., bylo náročné najít cestu do lyžařských středisek pro snowboardisty. U nás za tuto změnu můžeme vděčit L.V., který nepocházel ze skateboardové komunity, a to značně napomohlo puštění snowboardistů do lyžařských středisek. Myslím si, že velkou část sehrála známost, ale i komunikace na správné bázi přístupu.

Z rozhovoru s významnými osobnostmi, který najdeme v příloze, můžeme říci, že se snowboarding stále rozvíjí ze všech stran. Důležité nejprve bylo, aby se seskupila metodika snowboardingu, o kterou se postaral, jak už víme z rozhovoru, L.V. Nejvíce zájemců o snowboarding z počátku přicházel z ciziny a díky snowboardistické pověsti, nebylo lehké, aby tento sport brali vážně lyžařské komunity, což se změnilo po Olympijských hrách v Naganu v roce

1998. Jen díky průkopníkům a lidem, kteří měli původně tu to zábavnou formu surfování na sněhu, za velkou vášeň, a díky jejich odhodlání dát do tohoto sportu vše, co bylo v jejich silách, se dostal snowboarding do povědomí lidí a začal se brát za oficiální sport.

Důležitou součástí začalo být i kvalitní vybavení pro veřejnost jako snowboardy, boty, vázání, oblečení a ochranné pomůcky. V tomto odvětví se pohybovala u nás značka VASA a ROOK. Avšak zastoupení u nás chtěli i zahraniční snowboardové značky.

Dostáváme se tedy do období zakládání první distribuce snowboardové značky v ČR. J. Bouček, 2015 uvedl z pohledu Iva Dragouna: „Uměl jsem dobře anglicky a německy, Burtoni mě znali ze závodů Světového poháru a když se v Československu řešilo obchodní zastoupení značky Burton, dali mi přednost před zavedenými značkami VASA a ROOK. Nesměl bych závodit, pracovat pro českou asociaci a měl se věnovat výhradně byznysu. Já si to ale představoval jinak a vyžadoval si čas na rozmyšlenou. Z toho byli docela vedle, nepředpokládali, že by někdo neměl zájem o distribuci značky Burton, ale druhý den jsme smlouvu podepsali a já založil firmu SnowDragon.“

Po Ivu Dragounovi u nás převzala distribuci značky Burton L.H. v roce 1998, před tím pracovala od roku 1994 jako instruktorka snowboardingu ve Špindlerově mlýně. Celý její rozhovor naleznete také v příloze.

Když jsem se L.H. zeptala, jak vnímá posun především ve vybavení odpověděla takto: „Ten posun je obrovský, díky posunu technologií, materiálů. Všechny snowboardové firmy investují do těch materiálů. Ty požadavky z toho, co bylo dřív, hlavně ať mají věci, co nepromoknou. Dřív to bylo lidem víc jedno. Měl to, co sehnal, protože ten výběr samozřejmě nebyl takový. Plno lidí jezdilo s tím, co si doma ušili. Ze začátku lidi jezdili v gerlacích. A dneska samozřejmě materiály jako gora tex, všechno odlehčený, recyklovaný materiály. Je to nesrovnatelný. Co vnímám ale teď, že styl oblečení, ale pouze vizuálně, se trošičku vrací ke kořenům. Z dob, kdy se zužovaly kalhoty se teď vrací široký a volný styl.“

Z rozhovoru s L.H. vyplývá, že i díky vývoji snowboardového vybavení, si více lidí tento sport tak oblíbilo. Původně veškeré vybavení bylo tvrdé, nepohodlné a

oblečení nedostačující horským podmínkám. Dnes díky technologiím máme co nejpohodlnější a nejjednodušší vybavení. Funkčnost oblečení a jeho stále více udržitelné materiály, které jsou vhodné do jakýchkoliv podmínek, tomuto sportu velice pomohly.

Nyní se zaměříme na problematiku, jak známé osobnosti vnímali vývoj snowboardingu. J. Bouček, 2015 ve své knize uvedl: „Každý chce vždycky vědět, jak dlouho a kde jezdíš na prkně, ale nikdo se neptá proč. Těch odpovědí je tolik, kolik je prknařů.“

L.H. v rozhovoru na otázku vývoje snowboardingu uvedla: „No je to zkreslené tím kolik mi je, ale ze začátku. Když mi bylo dvacet, se mi zdálo všechno divoké. Ale bylo to takový víc hravý. Celá ta doba byla jiná, bylo to veselý. Všichni dělali všechno jen tak. Což mě přišlo super. Dělat věci pro radost, že mě baví.“

L.V. v rozhovoru odpověděl takto: „Já si myslím, že snowboarding se neuvěřitelně posouvá, nevím kam. Protože když koukám na freestyle a dneska co se tam děje, tak se to celý posouvá do neuvěřitelných možností. Na druhou stranu, já jsem měl mnohem radši ten styl, kdy se dělali nižší rotace. Protože dneska už je všechno větší, ale mě tam chybí ten styl. To si myslím, že už se nevrátí. Vnímám to tak, že tehdy měli větší možnosti, bylo víc lidí, kteří jezdili na prkně a mohlo se víc vybírat. Účast na závodech byla dřív veliká vždycky. Ale jinak si myslím, že ty závodníky, který dneska znám, tak že jsou podobný těm, co dřív jezdili. Je to dřina, je to spousta práce, kdo chce jezdit dobře, tak se tomu musí hodně věnovat. Jsme rád, že vyrůstá generace dětí, co jezdí skvěle a v nich já ten styl vidím. To, co bylo, už se nikdy nevrátí, ale tak to bylo ve všem. Vždycky vzpomínáme, že co bylo na začátku, bylo lepší než teď. Ale myslím, že to tak úplně není. Vždycky je to dobrý, vždycky je to dobrý jinak.“

R.Vober, 2006 ve své knize uvedl: „Snowboarding se během posledních několika let stal pro mladou populaci zimním sportem číslo jedna. Také díky tomu patří mezi velmi rychle se rozvíjející mladé sporty a lze říct, že jeho oblíba u mládeže dosáhla zhruba stejné úrovně jako lyžování.“

Každý má na vývoj snowboardingu odlišný názor, a především ze svého pohledu vnímá, jak se vše posunulo. Nemůžeme určit přesnou definici historického vývoje. Každý z těchto jezdců se snažil přispět nejlépe jak mohl, ale především to dělal pro radost. Což je věc, na které se shodli zatím všichni jezdci.

Snowboarding se dříve jezdil z velké vášně. Dnes už ho můžeme rozdělit na závodní a rekreační. Kdy jezdci stále jezdí pro zábavu, ale také na výkon a dosažení nejlepších výsledků.

12.Závěr

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat historický vývoj snowboardingu. V první části jsme se zaměřili na vývoj snowboardového vybavení a snowboardové disciplíny a historický kontext, jak se snowboarding v průběhu let rozvíjel. Ve zmíněné části bylo úkolem studium odborné literatury. Čerpali jsme z mnoha zdrojů jak českých, tak zahraničních, abychom co nejlépe vystihli dané období v historickém vývoji. V práci rovněž uvádíme podstatná historická data, jména a souvislosti. Při zkoumání vybavení a historického kontextu se práce nejvíce zaměřuje na 80. a 90. léta 20.století. Jelikož se v těchto letech snowboarding nejvíce vyvíjel a známe o tomto období přesná data. Zmapovat vše podrobně a důkladně na základě analýzy bylo možné, díky velkému množství historicky podložených dat. V této části jsme se snažili přiblížit a co nejkvalitněji popsat, jak se snowboarding vyvíjel, ze všech možných zdrojů.

V druhé části bakalářské práce se nejdříve věnujeme rozhovorům s významnými osobnostmi ve snowboardingu, kde úkolem bylo připravit otázky na řízený rozhovor. Otázky jsme připravovali na základě sekundárního výzkumu v podobě provedených rešerší na rozhovory s vybranými osobnostmi. Pomocí předem připravených otázek jsme uskutečnili rozhovor s vybranými experty ze snowboardového světa, tudíž byl splněn další úkol bakalářské práce. Díky odpovědím z rozhovorů jsme v diskuzi porovnali odpovědi na danou problematiku s jinými respondenty, kteří jsou též spojeni s historickým vývojem ve snowboardingu. Respondenti měli odlišné názory na danou problematiku. Ve výjimečných případech se shodli. Díky pestrým názorům respondentů, jsme si mohli na danou problematiku udělat vlastní názor.

Na základě analýzy jsme zjistili, že se jedná o poměrně mladou sportovní disciplínu, je jasné, že snowboarding nenašel ještě danou strukturu a vše se stále posouvá. Je tedy otázkou, jakým směrem se snowboarding ještě posune a co nás v tomto sportu ještě čeká.

13. Seznam použité literatury

BINTER, Lukáš, et al. Snowboarding. druhé, přepracované vydání. Praha: Grada Publishing, 2012. 140 s. ISBN 978-80-247-3981-6.

LOUKA, Oto; VEČERKA, Martin. Snowboarding. Praha: Grada Publishing, 2007. 148 s. ISBN 978-80-247-1378-6.

VEČERKA, M. Extrémní sporty – freestyle snowboarding. Brno: Computer press, 2003, ISBN 80-251-0091-X

BOUČEK, Jan. prknem dolů. Praha: Ofsetová tiskárna SWL, 2015. 286 s. ISBN 978-80-9005516-0-3.

VOBR, Radek. Snowboarding. České Budějovice: KOPP nakladatelství, 2006. ISBN 80-7232-296-6.

BOARDSTAR.CZ, [b.r.]. *Revoluce snowboardingu: Burton Step On® vázání* [online] [vid. 2022c-04-24]. Dostupné z: <https://www.boardstar.cz/3-revoluce-snowboardingu-burton-step-on-vazani-meni-blog/>

BURTON, [b.r.]. The Burton Blog. *Burton Snowboards* [online] [vid. 2022-05-25]. Dostupné z: <http://www.burton.com/blogs/the-burton-blog/>

COLORADO SNOWSPORTS MUSEUM, [b.r.]. Colorado Snowsports Museum. *Colorado Snowsports Museum* [online] [vid. 2022-05-26]. Dostupné z: <https://www.snowsportsmuseum.org>

FIS-SKI, [b.r.]. *Snowboarding* [online] [vid. 2022-05-22]. Dostupné z: <https://www.fis-ski.com/en/snowboard/park-and-pipe>

FREE THE POWDER GLOVES, [b.r.]. History of Snowboarding - The Story with Great Photos. *Free The Powder Gloves* [online] [vid. 2022-05-22]. Dostupné z: <https://www.freethepowder.com/pages/history-of-snowboarding>

JERÁSKOVÁ, Jana, 2010. *Literární rešerše* [online]. B.m. [vid. 2022-05-25]. Jihočeská univerzita. Dostupné z: http://kbe.prf.jcu.cz/sites/default/files/diplomky/Literarni_reserse.pdf

KOLÁŘ, Miroslav Čížek & Martin, 2019. MIPS - jedinečná technologie ochrany hlavy. *Snowboard Zezula* [online] [vid. 2022-05-27]. Dostupné z: <https://www.snowboard-zezula.cz/blog/462/mips-jedinecna-technologie-ochrany-hlavy>

KOTLER, Philip a Kevin KELLER, 2013. *Marketing Management*. 14. vyd. ISBN 978-80-247-4150-5.

LUŽA, Jiří a Petra NOSKOVÁ, 1998. *Základy snowboardingu* [online]. B.m.: Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity [vid. 2022-05-26]. ISBN 978-80-210-1962-1. Dostupné z: <https://is.muni.cz/publication/243091/cs/Zaklady-snowboardingu/Luza-Noskova>

MACARTHUR PUAL J, 2009. *Skiing Heritage Journal*. B.m.: International Skiing History Association.

MIPS, Protection, 2021. Helmet safety. *Mips* [online]. [vid. 2022-05-22]. Dostupné z: <https://mipsprotection.com/helmet-safety/>

MYNAROVA, Lenka, Hana SVOBODOVA a Roman KOZEL, 2011. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. B.m.: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-3527-6.

NA-HORY.CZ, 2008. na-hory.cz. <http://na-hory.cz/u-rampa-snowboarding> [online] [vid. 2022-05-29]. Dostupné z: <https://na-hory.cz/>

OLYMADMEN, [b.r.]. *Olympedia – Snowboarding — Big Air, Men* [online] [vid. 2022-05-22]. Dostupné z: https://www.olympedia.org/event_names/1032

PUXTRAVEL.CZ, [b.r.]. *Povinná helma nebo ne? Jak to je a jak to bude*. [online] [vid. 2022-05-22]. Dostupné z: <https://www.puxtravel.cz/clanky/povinna-helma-nebo-ne-jak-to-je-a-jak-to-bude>

ROGERS, Steve, 2014. A complete History of Snowboard Fashion. *Plus 2 Clothing* [online] [vid. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://plus2clothing.com/complete-history-snowboard-fashion/>

SKALICKÝ, Jiří, 2013. *Historie snowboardingu a vývoj snowboardového vybavení* [online]. Brno. BP. b.n. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/lij5g/BP.pdf>

SNOWBOARDEL, [b.r.]. Snowboarder Magazine. *SNOWBOARDER Magazine* [online] [vid. 2022-05-25]. Dostupné z: <https://www.snowboarder.com/>

SNOWBOARDEL.CZ, [b.r.]. Jak vybrat helmu na zimní sporty? *Snowboardel.cz* [online] [vid. 2022d-04-28]. Dostupné z: <https://snowboardel.cz/poradna/jak-vybrat-helmu-na-zimni-sporty/>

SVAZ LYŽAŘŮ ČESKÉ REPUBLIKY, [b.r.]. O snowboardingu. <https://www.czech-ski.com/> [online] [vid. 2022-05-05]. Dostupné z: <https://www.czech-ski.com/snowboarding/o-discipline>

ŠMÍDA, David, 2009. Freeride-snowboarding. *Freeride* [online] [vid. 2022-05-29]. Dostupné z: <https://www.freeride.cz/snowboard/shaun-white-desi-snowboardove-rozhodci>

TOPEND SPORTS, [b.r.]. *Topend Sports* [online] [vid. 2022b-05-22]. Dostupné z: <https://www.topendsports.com/>

WINTERSTICK SNOWBOARDS, [b.r.]. History of Winterstick. *Winterstick Snowboards* [online]. [vid. 2022-04-12]. Dostupné z: <https://www.winterstick.com/history/>

YORKO, Scott, 2019. Soft Sells: How Snowboard Boots Got Stuck in the Past. *Gear Patrol* [online] [vid. 2022-05-08]. Dostupné z: <http://gearpatrol.com/outdoors/a625668/snowboard-boots-history/>

13.1 Seznam obrázků

Obrázek 1- Sherman Poppen s prototypem snurferu, Zdroj:(https://www.nytimes.com/).....	22
Obrázek 2 - Flying Yellow Banana Skiboard, Zdroj: (https://www.freeride.cz)	23
Obrázek 3-Winterstick Vintage 1980 Roundtail Yellow Snowboard, Zdroj: (https://www.saltypeaks.com)	25
Obrázek 4-Winterstick 1980 Vintage Swallowtail Blue Snowboard, Zdroj: (https://www.saltypeaks.com)	25
Obrázek 5- Jake Burton Carpenter, Zdroj: (First Printing, 2021)	26
Obrázek 6- Burton Backhill, Zdroj: (First Printing, 2021)	27
Obrázek 7- Burton Backhill 1978, Zdroj: (https://fastly.4sqi.net/img/general/500x500/1063979_8v85pvOtPCJZxCH3volXyKAE5wTHuMpFziOXsr2EX9A.jpg).....	27
Obrázek 8- Burton Backhill 1979, Zdroj: (https://fastly.4sqi.net/img/general/500x500/1063979_8v85pvOtPCJZxCH3volXyKAE5wTHuMpFziOXsr2EX9A.jpg).....	28
Obrázek 9- Burton Backhill 1980, Zdroj: (https://fastly.4sqi.net/img/general/500x500/1063979_8v85pvOtPCJZxCH3volXyKAE5wTHuMpFziOXsr2EX9A.jpg).....	28
Obrázek 10- Burton Backhill 1981, Zdroj: (https://www.vintagewinter.com)	29
Obrázek 11- Burton Backhill 1982, Zdroj: (https://www.vintagewinter.com)	30
Obrázek 12- Burton Performer 1983, Zdroj: (https://fastly.4sqi.net/img/general/500x500/1063979_8v85pvOtPCJZxCH3volXyKAE5wTHuMpFziOXsr2EX9A.jpg).....	30
Obrázek 13- Burton Performer 1985, Zdroj: (https://www.burton.com)	31
Obrázek 14- Burton Cruiser 1996/97/98, Zdroj: (https://www.saltypeaks.com)	31
Obrázek 15- Burton Mystery Air, Zdroj: (https://www.saltypeaks.com)	32
Obrázek 16- Burton Brushie Trout 1993, Zdroj: (https://retrosnow.com).....	33
Obrázek 17 - Burton vázání Step On, Zdroj: (https://www.4riders.cz/blog/novinky/burton-step-on)	35
Obrázek 18- Srovnání poškození hlavy bez helmy, při nošení helmy bez technologie MIPS a s technologií MIPS, Zdroj: https://www.snowboard-zezula.cz	43
Obrázek 19- Technologie WaveCel, Zdroj: (https://www.blue-tomato.com)	44
Obrázek 20- Pipe Dragon, Zdroj: (https://www.reddit.com)	48
Obrázek 21- U-rampa schéma, Zdroj: (https://www.wikiwand.com/ja).....	49
Obrázek 22- Slopestyleová trať, Zdroj: (https://www.snowboarder.com/).....	50
Obrázek 23- jezdec Jibbingu, Zdroj: (https://snowboardhow.com/)	51
Obrázek 24- Slalom, Zdroj: (https://www.rfi.fr/).....	53
Obrázek 25- Trať na paralelní slalom, Zdroj: (https://sport.aktualne.cz/)	54

14. Příloha

14.1 Rozhovor s významnými osobnostmi ve snowboardingu u nás

1.rozhovor

L.H. pracovala v roce 1994 jako instruktorka snowboardingu ve Špindlerově Mlýně. Roku 1998 převzala L.H. distribuci Burton v České republice.

1.V jakém roce jste se ke snowboardingu dostala poprvé?

„Úplně poprvé jsem se dostala ke snowboardingu někdy v roce 1991. S rodiči jsme jezdili na Šumavu, tam jsem viděla snowboarding poprvé. Tak jsem začala hned řešit půjčovnu snowboardů. Půjčila jsem si vybavení a jezdila jsem jednou týdně v neděli autobusem na Šumavu, kde jsem se „plácala“ na kopci a tam to nějak proběhlo.“

2.Dalo se v té době půjčit vybavení přímo na míru nebo se to v té době nedalo sehnat?

„Ne, určitě to bylo takové divoké. Vybavení jsme si půjčila, vázání bylo, myslím, ještě na přeskáče. Snowboard Váša, byl jeden z českých výrobců v té době a co se půjčovalo, to jsme si vzala, a s tím jsem jezdila. Určitě nebyla možnost nějakého výběru.“

3.Snowboarding Vás nadchl hned z počátku?

„Jo tak je to jiné, je to zábava a volnost. Tak to bylo. „

4. Dělal jste tedy instruktorku ve Špindlerově mlýně v roce 1994, jak v České republice začátky snowboardingu fungovali?

„V roce 1994 už to nebyly úplné začátky. Už to trochu rozvinuté bylo, že už aspoň byly nějaké školy, nějaké půjčovny v těch větších střediscích. Já jsem se v roce 1994 dostala do půjčovny STC, což vedl Petr Cempr s Jadou Antoněm a paralelně s tím byla druhá škola ve Špindlerově Mlýně, což byla Burton Snowboard School, tu vedl Libor Votruba. No a fungovalo to dobře. Ty školy měly vždycky hodně klientů. Měli jsme koho učit. Nás bylo asi pět instruktorů.“

Libor jich měl tehdy asi taky pět. A byli jsme denně na kopci. Takže ten zájem o snowboarding byl, jednalo se především o zahraniční klientelu.

5. Pod kým jste jako instruktorka snowboardingu pracovala?

„Nejdříve tedy v roce 1994 jsme pracovala pod Jardou Antoněm. A vlastně od roku 1995 pod Liborem Votrubou.“

6. Jak se v té době na snowboardu jezdilo?

„Právě byly dvě snowboardové školy. Jedna byla spíše slalomovější cestou, což byla škola pod Jardou Antoněm, protože Petr Cempr byl vynikající český závodník, který vlastně také vedl tu školu. U něj se vyučoval ten techničtější způsob ježdění. Libor Votruba, byl taková americká škola. On byl dlouhou dobu v Americe a od tam-tud zpracoval celou metodiku freestyle snowboardingu. Libor učil co nejpřirozenější styl jízdy.“

7. Co u nás převažovalo tenkrát za styl jízdy?

„Jezdil se hodně i slalom. Byly různé závody slalomové. Jak tenkrát nebylo tolik toho vybavení, lidi si nechávali přeskáče z lyží a používalo se právě i tvrdé vázání, které bylo kompatibilní právě na lyžařské přeskáče. Takže tu byly oba směry v podstatě vyvážené. Jedny snowboardy byly užší s vázáním na tvrdé boty a pak byl druhý styl, více do freestylu, kde už musely být speciální snowboardové boty které známe z dneška. Jezdily se hodně i závody slalom, obří slalom. V té době jezdila Karolína Salavcová, která reprezentovala a dostala se i do evropského Burton teamu. Takže byl slalom oblíbená disciplína. Měli jsme hodně slalomových závodníků, např. Vencu Chlíba. z freestylové komunity to byl David Horvát, Marek Šnajdr, Alice Štajnerová. To byly také dvě skupiny.“

8. Dělali jste pro nové jezdce vícedenní kurzy na zaškolení ve snowboardingu?

„Dělali se vícedenní kurzy, ale spíš v zahraničí se skupinou na konci sezóny. A Libor Votruba, co organizoval instruktorský kurzy pro nové instruktory.“

9. Vaše snowboardová škola tedy mohla dávat licence?

„Ano, Libor mohl, protože byl prezidentem české snowboardové asociace.“

10. Jak vnímáte posun vybavení i co se týče oblečení, bot, snowboardů, vázání a všeho potřebného?

„Ten posun je obrovský, díky posunu technologií, materiálů. Všechny snowboardové firmy investují do těch materiálů. Ty požadavky z toho, co bylo dřív. Hlavně aby měli věci, co nepromoknou. Dřív to bylo lidem víc jedno. Každý měl to, co sehnal, protože ten výběr samozřejmě nebyl takový. Plno lidí jezdilo s tím, co si doma ušilo. Ze začátku lidi jezdili v gerlacích. A dneska samozřejmě materiály jako gora tex, všechno odlehčené, recyklovatelné materiály. Je to nesrovnatelné. Co vnímám ale teď, že styl oblečení, ale pouze vizuálně, se trochu vrací ke kořenům. Z dob, kdy se zužovaly kalhoty se teď vrací široký a volný styl.“

11. Materiály se tedy vyvíjely. Jezdili jste se někam školit, jaký materiál se bude nosit atd.?

„Když jsem pracovala v Burtonu jako v distribuci, než jsem jí převzala, tak jsme jezdili na různá školení, jak naši vlastní kolekce, tak i na veletrh ISPO, což je největší sportovní, nebo byl největší sportovní veletrh v Evropě. Což bylo jednou za rok. Tam všechny firmy představovaly jak svoje kolekce, tak i výrobci prezentovali materiály, složení a všechny technické věci. Co se týče snowboardů, v Burtonu jsme jeli do Rakouska, kde se vyrábějí naše snowboardy ve fabrice Keil, což je stará fabrika, kde se vyráběly lyže. Teď se tam vyrábějí jenom naše snowboardy, plus ještě jedna malá značka, a je to všechno ruční výroba. Každý to prkno projde několika rukama. Všechno je kontrolované a je to teda super. Probíhají sítotisky, všechno dělají, jako dizajny. Je to hrozně zajímavé. Dá se tam domluvit i exkurze, může se tam jet podívat kdokoliv. Určitě to za to stojí.“

12. V roce 1998 jste převzala distribuci Burton. Jak to v té době fungovalo? Jak jste se k takové příležitosti dostala?

„Dostala jsem se k tomu náhodou. Asi jsem byla v dobrou chvíli na dobrém místě. Protože já jsme pracovala v distribuci, co byla přede mnou a pak jsem odešla do hudební agentury. Po půl roce, co jsem byla pryč mě zkontaktovalo vedení evropské centrály. Napsala jsem tam, po dvou měsících mi přišel fax, že jsme zastoupení dostala.“

13. Začátky museli být velmi náročné. Jak cítíte posun od začátku vedení distribuce a teď?

„To by měl posoudit asi někdo jiný, než jsem já. Ale posun je hlavně v tom, ač se opravdu snažím, aby to všechno bylo na osobní bázi. Všechno se snažíme se zákazníky osobně vykomunikovat, což je podle mě strašně důležité. Nicméně, plno věcí se přesunulo do digitálního světa. V tom je velký rozdíl. Plno věcí se ulehčuje právě díky digitalizaci. Co se týče reklamací, objednávek, je to pro naše odběratele jednodušší a rychlejší. Nemusí se tolik už cestovat. Jet se podívat na vzorky, objednávat kolekce na místě. Všechno je to v celku i rychlejší.“

14. Kolik jste dřív prodali vybavení a jaké se nejvíce prodávalo?

„První objednávka, kterou jsme objednali, bylo padesát snowboardů. Protože jsme zastoupení dostali v srpnu a kolekce se objednává rok dopředu, takže se tam hodně jelo i ze skladových zásob. Tak se ještě něco v sezóně dobíralo. A teď ty čísla už jsou úplně jinde. Kolik bylo vázání a oblečení to už nevím, samozřejmě i ta kolekce byla menší. Byl jeden druh batohů, nedělalo se dětské oblečení. Teď už je všeho velký výběr, aby každý zákazník dostal to, co si žádá.“

15. Co zapříčinilo, že snowboarding tenkrát nebyl tak populární oproti dnešní době?

„Já si určitě myslím, že snowboarding tenkrát byl spíš ještě rebelský sport, nebo něco na té úrovni. Střediska nechtěla pouštět snowboardisty na sjezdovky. O to se nejvíc zasloužil Ivo Dragoun s Liborem Votrubou a Vášou, prostě celá tahle parta průkopníků. Ale dneska už je to plnohodnotný sport, který je na Olympiádě. Už to prostě není volnočasová aktivita, nebo není to tak branné, ale je to branné jako sport. A samozřejmě ta základna těch lidí, kteří jezdí na snowboardu, je daleko větší.“

16. Kdy jste poprvé otevřeli kamenný obchod se značkou Burton?

„Já si nejsme úplně jistá, myslím, že to bylo v roce 2000. První obchod byl v Jungmanově ulici v Praze. Pořád se točíme kolem lokality, tam kde jsme teď. Ten obchod měl 29m², bylo tam využité každé místečko. Ale bylo to super, protože to bylo takové komunitní. Prodávala tam Alice Steinerová, což byla tenkrát Mistryně republiky. Takže to bylo strašně fajn a lidi tam rádi chodili, že to bylo dost komunitní.“

17. Jak byste popsala, jaký snowboarding byl, jaký je a co nás ve snowboardingu ještě čeká?

„Čeká nás Step On.“ Smích. „Dřív jaký byl? Byl. No je to zkreslené tím kolik mi je, ale ze začátku. Když mi bylo dvacet, se mi zdálo všechno divoké. Ale bylo to takové víc hravé. Celá ta doba byla jiná, bylo to veselé. Všichni dělali všechno, jen tak. Což mě přišlo super. Dělat věci pro radost, že mě baví. V dnešní době sociálních sítí, a to si myslím, že je věc, kterou vnímám, že plno lidí jezdí na snowboardu, aby to bylo vidět na internetu. Nedokážou strávit den na kopci a dělat tam blbosti, nebo jen tak být. Asi je to součást téhle doby, ale jsem z toho rozčarovaná. Ale snowboarding se posunul z blbnutí na kopci na profesionální úroveň. Jsou dvě takové skupiny. Profesionální snowboardisté jsou skupina, před kterou teda já hluboce smekám, protože to, co teď předvádí na závodech, to je nevídané, ty skoky jsou obrovské, všechno je obrovské, a ještě ty triky co předváděj. To je obdivuhodné. A pak je tam moje skupina, mých vrstevníků, kteří si už jen tak jezdí pro zábavu. Ale posunulo se to celé, a zase

ted' vnímám, že se kolem mě objevila skupina mladých lidí, u kterých vidím, že se taky dokážou jen tak bavit na tom kopci, aniž by řešili, kdo jak vypadá. Tak z toho mám radost, že se to zase vrací do komunitních skupin. Protože snowboarding dává těm lidem, že to není jen o jízdě na sjezdovce. Je to pro nás spíš životní styl.“

2.rozhovor

1.Kdy jste spatřil snowboarding poprvé?

„Bylo mi něco kolem třinácti čtrnácti lety, to znamená, to musel být rok 1985/86 a viděl jsem ho poprvé právě u Iva Dragouna. Už si přesně nepamatuji, kdy to bylo, ale pamatuji si, kdy jsem poprvé jezdil na Ještědu v Liberci. A vlastně jsem už před tím viděl u svých kamarádů, takové prkno. Ale to se snowboardem nemělo moc společného. No ale takový první snowboard byl v tom 1985/86.“

2.Dalo se tomu říkat tenkrát už snowboarding?

„Jo už jo. Už se tomu rozhodně dalo říkat snowboarding. Já si myslím, že ten první snowboard, které jsem měl, měl i kovové hrany.“

3.Když jste přijel z Ameriky, co vás vedlo k rozvoji snowboardingu u nás?

„Já jsem do Ameriky odjel studovat v roce 1992, a studoval jsem chvíli na jedné škole, ale pak jsem se rozhodl, že budu žít trošku jinak, že se pokusím najít práci učitele snowboardingu a odjel jsem do Kalifornie do hor, tam jsem myl nádobí, a pak jsem sehnal práci jako učitel lyžování a snowboardingu. A v tom prvním roce v rezortu, který se jmenoval Nortstar, jsme byli dva snowboardový instruktoři a oba jsme museli učit jak lyžování, tak snowboarding. Protože moc lidí na snowboardu ještě nejezdilo. Pak jsem si udělal licenci amerických snowboardových instruktorů. Já měl licenci číslo 17, takže instruktorů v té době moc ještě nebylo. A v tom dalším roce nás bylo už asi sedm instruktorů snowboardingu, a učili jsme už jenom snowboarding. Takže to bylo v tu dobu, co se to takhle rozvíjelo. V dalším roce 1994/95 už měli asi 35 snowboardových instruktorů. To bylo období kdy, co strašně rychle rostlo a co jsem tak viděl, tak jsem věděl, že se to přeneso i k nám, protože v roce 1990 jsme s Ivem Dragounem, nebo spíš Ivo organizoval snowboardovou školu na Chopku, kam

jsme s ním jezdil pomáhat. Pak jsem si tedy řekl, že založíme u nás snowboardovou školu. S pomocí lidí, jsme založili s tehdejší mojí přítelkyní Štěpánkou školu a půjčovnu. Moc práce jsme neměli, v půjčovně jsme měli tak pět snowboardů a učili jsme jen pár lidí. Rozhodně nás to neživilo minimálně první dva roky a potom se to postupně začalo zvětšovat. Až v tom největším „boomu“ jsme měli asi 500 snowboardů v půjčovnách, to bylo v roce 2000.“

4.S Ivem Dragounem jste byli bráni za průkopníky snowboardingu u nás. Poznal jste se v Americe se světovými průkopníky té doby?

„Já si myslím, že dávno přede mnou byli u nás i jiní průkopníci. Ivo Dragoun to jo. Já bych se skromně zařadil až do té druhé generace. V té první generaci byl Ivan Pelikán a Luděk Váša a spíš lidi co pocházeli se skateboardingu, se kterými jsem se já moc neznal. A v Americe jsem se s nikým takovým asi nesetkal.“

5.Jak byl na tom snowboarding v zahraničí a u nás?

„Myslím si, že to všude procházelo podobným vývojem, že se tomu ta lyžařská scéna hodně bránila. Vždycky jsme byli bráni jako vyvrhelové nebo kdo se na tom kopci jen motá, kdo tam vlastně nepatří, a kdo by měl jezdit někde jinde. To si myslím, že se dělo i v té Americe. Dokonce si myslím, že jak to bylo hodně lidí, co pocházelo ze skateboardingu, tak jsou to často týpci, který těm uniformovaným lyžařům, často vadili. To bylo všude stejné. Já jsem v tomhle byl trochu jiný, my jsme z téhle scény nepocházeli. Někdy mě to mrzelo, ale víc jsem se blížil i těm lyžařům i v myšlení a mohli jsme spolu komunikovat. Díky tomu, že jsem s nimi komunikoval, se to mohlo dostat do těch českých hor a zejména v té době byl ředitel Špindlerova mlýnu, který tomu byl otevřený. Tak jsme ve Špindlerově mlýně začali budovat tu snowboardovou scénu.“

6.Fungovali u nás i jiné snowboardové školy?

„Ze začátku určitě ne. V té době, kdy jsme to založili se Štěpánkou tak jsem si téměř jistý, že nikde nic nebylo. Pak postupně začaly snowboardové školy vznikat všude možně. Já si teďka moc neuvědomuji, kdy byly takové nejvýznamnější. Něco na dolní Moravě. Vždycky to záleželo na těch lidech, vždycky u toho musel být nějaký tahoun. Víím, že v Peci pod Sněžkou to byli

kluci Hronovský, kteří organizovali závody, zařídili si nějakou školu a jinak v ostatních střediscích moc nevím.“

7.Jakým způsobem jste vyučovali?

„My jsme učili zejména jezdit, jenom základ. V půjčovně jsme měli zejména měkká prkna s vázáním, takže spíš freestyle. My jsme zejména učili začátečníky nebo mírně pokročilé a pak samozřejmě z lidí okolo nás, jsme udělali instruktory, kteří se věnovali freestylu a jezdili freestyle, tak začali učit pokročilejší lidi freestyle. Takže si myslím, že jsme učili všechno. Asi jsme se do snowboard-crossových tratí taky někdy dostali, ale to bylo pro zábavu.“

8.Jak jste se dostali ke snowboardovému vybavení?

„Některá první prkna byla od Burtonu, jelikož jsme s ním spolupracoval. Ale tak abychom to mohli financovat v té škole, tak jsem kupoval kde co. Co se naskytlo ve slevě. Vždycky jsme měli pár Burtonů, protože to pro nás byla prestiž a pak okolo jsme měli prkna Sims, Vólk, vlastně všechno, na čem se dalo jezdit a dalo učit.“

9.Na jaké úrovni dříve vybavení bylo?

„V úplných začátcích se vázání dělalo z patníků u silnice, poté z umělé hmoty, na kterou se dávaly přezky, takže to byla domácí výroba. Potom to byli tvrdá vázání, který se dala sehnat na přeskáče. Potom firmy začaly nějaká vázání vyrábět, ale originál vázání byli drahé, a neměli jsme na to. Já si pamatuji, že první měkké snowboardové boty jsem měl v osmnácti, a už jsem mohl jet do západního Německa po revoluci. Našetřil jsem si, zavolal jsem tam, a to byly ještě ve slevě. Pro tu školu, jsme aspoň ze začátku, kupovali, co se dalo. Ivo Dragoun nám tehdy hrozně pomohl, později i Lucie Híková. Vždycky nám pomáhali lidé, co v jistém období zastupovali Burton, ale nemohli nám pomoci až tak, jak jsme potřebovali. Takže jsme museli kupovat i ty levnější prkna. Co se týče oblečení, technologie se dřív neřešilo. To technologické oblečení jsme začali používat, myslím, koncem devadesátých let.“

10. Jezdilo se s ochrannými pomůckami např. helma?

„Ne. Když někdo jezdil s helmou, to byla výjimka. Většinou to byli závodníci, co jezdili slalom nebo obří slalom, to byli závodníci, co jezdili s helmou. Ve freestylu se helma neobjevovala vůbec. Já jsem se jí dlouho bránil, nosím jí a jsem rád, že jí teď mám, když se někde bouchnu. Ale ze začátku to nebylo vůbec. Až v novém miléniu se začaly běžně nosit helmy.“

11. Na jaké skupiny jste cílili?

„My jsme měli hodně zahraničních skupin. To byly skupiny, co jezdili do Špindlerova Mlýnu tehdy a ty jsme oslovovaly. Jezdili jsme i za cestovními kanceláři, zejména do Holandska a do Dánska. Tam už jsme hovořili tom, že si nás můžou koupit předem, takže často ty skupiny už přijížděly. V tu dobu jsme už spolupracovali ještě s lyžařskou školou SKOL MAX, tak jsme často i jezdili za cestovními kanceláři a prodávali jsme jim jak lyže, tak snowboardy. Pak to byli Češi, těch bylo docela také hodně. Ale to už nebyly skupiny. Je fakt, že v té době, to bylo strašně moc lidí. To byly davy. My jsme v těch nejlepších letech učili 300-500 lidí denně.“

12. 23. května 2005 jste byl zvolen za prezidenta světové snowboardové federace, v té době jste byl prezidentem asociace českého snowboardingu. Co tyto pozice obnášeli z pohledu snowboardingu. A jaký byl mezi nimi rozdíl?

„Já jsem převzal pozici prezidenta českého snowboardingu po Lud'ku Vášovi, který tam udělal spoustu práce a vlastně to založil a odpracoval. Já jsem tam pak nastoupil v té době kdy se hodně jednalo už o závodění. V době, kdy začal více už takový sportovní snowboarding, víc než jen taková ta zábava. Pro mě tím nejdůležitějším, co se mělo dít, z mého pohledu ve snowboardingu, mělo být to, že se závodí, že se vychovávají lidé, co závodí. Že mají radost ze závodění a z toho dění okolo těch závodů. Dřív bylo hodně závodů, to se nedá porovnat s tím, co je dneska. Cílem bylo nastavit i tu metodiku na vyučování pro instruktory snowboardingu, aby učili správně další snowboardisty, no a aby ten počet stoupal, lidí, kteří jezdí na snowboardu. Což se dělo. My jsme organizovali spoustu závodů v té době, tenkrát jsme na to měli i finance, dobré partnery. Pomáhali nám ten snowboarding budovat. Já jsem začal budovat, nebo naše

škola a já, jsme začali budovat parky ve Špindlerově Mlýnu. Takže tam začali vznikat první snowparky, první U-rampa. Kopili jsme první Pipe Dragon na rampy. To zařízení se připevnilo na rolbu, a to vyřezávalo rampu. Tehdy to bylo pro mě náročné, ale byla to taková srdcová záležitost. Ředitel Špindlerova mlýnu mi to celé povolil, ale měl jsme to celé zaplatit. Já jsme tenkrát sháněl peníze na to, aby se tam tyhle věci mohli stavět, a dokonce jsme sehnal peníze i na tenhle Pipe Dragon, který tenkrát stál asi milión korun. Což byli obrovský peníze. Ale byl to první Pipe Dragon, který u nás byl. Stavěli jsme tedy snowpark ve Špindlerově mlýně na levé straně černé sjezdovky, tam byla crossová trať a na pravé straně byl snowpark, a nakonec i rampa. Na to jsme docela pyšný. Takovou práci do toho nikdy nikdo už nedal, ani dneska. Dnes areály provozují docela bohaté firmy, který nejsou ochotné financovat stavby snowparků a podobně. A tehdy kluk, co vzal všechny své peníze a místo toho, aby si koupil byt, tak koupil Pipe Dragon a celé to financoval. V tom vidím kus své práce, a toho co jsem tam zanechal pro snowboarding. Za to jsem rád, to byl můj život. Je to ta nejhezčí část, kterou jsem já zažil. Takže toho vůbec nelituji. Co se týče Světové snowboardové federace, tak já jsem tam nastoupil až v době, kdy se snowboarding dostal už na Olympiádu. Kdy FIS si řekl, že by chtěl snowboarding pod sebe, že se jim hodíme. Protože viděli, že v tom je budoucnost, peníze a moc. Takže se stala ta věc, že aby jezdci mohli jet na Olympiádu, tak museli závodit na závodech, které organizovala Mezinárodní lyžařská federace, potažmo svaz lyžařů České republiky. Já z toho byl překvapený. Najednou z toho světa, který začal v „punkovém“ směru a byla tam rivalita ze strany lyžařů, a najednou se to lyžařům začalo líbit. Ale proč. Bylo jasné, že se jedná o vliv, a ne z lásky k tomu sportu. To bylo jednoznačné. V tom se rozplynula moje naivita. Myslel jsem, že to není možné, ale je bylo to možné, je to možné a dneska už se nikdo neptá. Myslel jsem si, že jak jsem se stal prezidentem, že budu schopný v tom udělat určité kroky, abychom to ještě zvrátili, a to už se vůbec nepovedlo. To už bylo bez šance. Jelikož jsem pak začal procházet svým těžkým obdobím, tak jsem z toho odešel. Vnímám to tak, že jsem se o něco pokusil, ale nepovedlo se to. Nevnímám to negativně, jsem za to rád. Jsem rád, že jsem to zkusil, ale nepodařilo se nic moc udělat. Víc si vážím určitě té české asociace, protože tam je vidět za mnou hodně práce, že jsem něco pomohl nastartovat. V tom vidím ten svůj přínos mnohem větší, v tom českém

dění. V tom mezinárodním dění, jsem spíš sledoval pomalý pád a bylo to spíš smutné.“

13. Jak byste popsala, jaký snowboarding byl, jaký je a co nás ve snowboardingu ještě čeká?

„Já si myslím, že snowboarding se neuvěřitelně posouvá, nevím kam. Protože když koukám na freestyle a dneska co se tam děje, tak se to celý posouvá do neuvěřitelných možností. Na druhou stranu, já jsem měl mnohem radši ten styl, kdy se dělaly nižší rotace. Protože dneska je všechno větší, ale mě tam chybí ten styl. To si myslím, že už se nevrátí. Vnímám to tak, že tehdy měli větší možnosti, bylo víc lidí, kteří jezdili na prkně a mohlo se víc vybírat. Účast na závodech byla dřív veliká. Ale jinak si myslím, že ti závodníci, který dneska znám, tak že jsou podobní těm, co dřív jezdili. Je to dřina, je to spousta práce, kdo chce jezdit dobře, tak se tomu musí hodně věnovat. Jsme rád, že vyrůstá generace dětí, co jezdí skvěle a v nich já ten styl vidím. To, co bylo, už se nikdy nevrátí, ale tak to bylo ve všem. Vždycky vzpomínáme, že co bylo na začátku, bylo lepší než teď. Ale myslím, že to tak úplně není. Vždycky je to dobré, vždycky je to dobré jinak.“